

TILLSAMMANS MED BARNEN

Yhdessä lasten kanssa

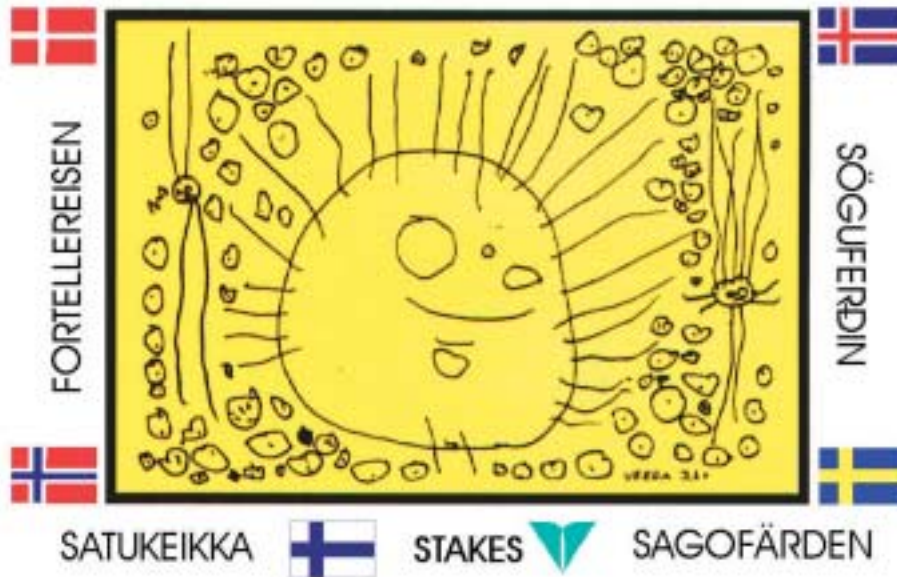
Sagan om fåglarna

Rudi Joutsen 3,8 år
Visselpipan Upplands Väsby Sverige

Det var en gång en liten fågel som bodde i ett träd och så kom dom som såga trädet. Och sågade sönder trädet. Så kom pappafågeln och pickade på dom så att dom dog, och så kom smådvärgarna och väckte dom. Så kom de ut. Smådvärgarna bodde i ett litet hus och där åt dom varm mat för att det var så kallt så kallt ute. Sen var det en fest. Snipp snapp så var sagan slut.

BØRNEHISTORIER PÅ REJSER Lasten satukeikka

SYMBOLLEN FÖR SAGOFÄRDEN

♦ *Veera Kulmala 3,6 år Finland*

Symbolen för det finländska sagofärdsprojektet planerades och tecknades på daghemmet Ylpönpiha i Toijala i september 1995. Följande år godkändes märket för alla nordiska länder, med tillägg av flaggan för respektive land. Därmed blev symbolen, som tecknats av Veera Kulmala, 3,6 år, den konkreta förbindelselänken mellan sagoberättande barn i de fem nordiska länderna. Sagobreven förseddes med detta märke, och så kände barnen genast igen när posten kom med ett kuvert som innehöll sagohälsningar.

Medan Veera ritade sin bild berättade hon för barnträdgårdsföreståndaren Kirsi Kurkinen om sina tankar: "Hej, hör du ... hej ... jag är där. Jag har lekt med bollen. Så här ..." (Veera bollar med händerna). "Den har rullat dit, dit, dit ... Jag har ett stort öga och ett litet öga. Den där är en vakt och den har två hår. Den vaktar och den där vaktar. De tycker att man inte får gå bort."

SATUKEIKAN TUNNUS

♦ *Veera Kulmala 3,6 vuotta Suomi*

Suomen Satukeikka-projektin logo suunniteltiin ja toteutettiin Ylpönpihan päiväkodissa Toijalassa syyskuussa 1995. Myöhemmin se hyväksyttiin kunkin maan lipulla varustettuna koko Pohjolan Satukeikan tunnuskuvaksi.

Veeran piirtäessä kuvaansa hän samalla jutteli ja kertoi päiväkodinjohtajalle, Kirsi Kurkiselle ajatuksistaan. "Hei kuule...hei...mä oon tossa. Mä oon leikkiny pallolla. Tällai.. ." (Veera näyttää käsillään pompotusliikkeitä). "Se on menny tonne, tonne, tonne... Mulla on suuri silmä ja pikkusilmä. Toi on vartija, sillä on vaan kaksi hiusta. Se vartioi ja toi vartioi. Ne tykkää, että ei saa lähteä pois."

SAGOBREVVÄXLING ♦ Brita Ruutinen, Finland

Satukirjeenvaihto

 Kontakterna mellan barnen i de fem nordiska länderna etablerades via sagobrev. Föräldrarna informerades om Sagofärden och de tillfrågades om de var villiga att låta barnen berätta sagor, som sedan skulle sändas per post till andra länder, publiceras och kopieras för forskningsbruk. Ytterst få föräldrar sade nej. Intresset var stort, även för att delta i barnens sagokonferenser.

Brevväxlingen har löpt mellan länderna. Vi har dock inte fört någon statistik över postgången. Nedan mina erfarenheter av att sända brev mellan Bergen i Norge och Vasa i Finland, samt mellan Upplands Väsby i Sverige och Vasa. Texterna är på de språk breven skrivits. Dessa sjutton brev innehåller förutom hälsningar av vuxna, även 35 sagor och historier berättade av 21 barn i Finland, 19 barn i Sverige och fyra barn i Norge.

Från Bergen kom brevet och sagan om den magiska diamanten, berättad av två pojkar och två flickor. Brevväxlingen mellan daghem-

 Satukeikka yhdisti Pohjolan lapsia. Se synnytti vilkkaan kirjeenvaihdon suomalaisten, ruotsalaisten, norjalaisten, tanskalaisten ja islantilaisten lasten välille. Lasten vanhemmat saivat Satukeikkaa koskevan kirjeen, jossa heiltä kysyttiin sallisivatko he lastensa kertoa satuja, jotka sitten lähetettäisiin kirjeitse muihin Pohjoismaihin ja joita julkaistaisiin ja kopioitaisiin tutkimuskäyttöön. Harva vanhemmista kieltäytyi. Kiinnostus kirjeenvaihtoon oli suuri, kuten myös halu osallistua lasten satukonferensseihin.

Vaasan satukonferenssin jälkeen 1997 satukirjeenvaihto tiivistyi: tuntuihan lapsista aivan erilaiselta saada ja lähettää postia, kun tiesi kuka vastaanottaja oli. Myös ammattilaisten oli aiempaa helpompi vaihtaa kokemuksia, kun he olivat tulleet tutuiksi konferenssissa. Tilastoa tästä satukirjeenvaihdosta meillä ei ole. Kerron tässä omista kokemuksistani. Mukana ovat kirjeet Norjan Bergenin, Ruotsin Upplands Väsbyn ja Vaasan välillä. Tekstit ovat

men Halsbandet i Upplands Väsby och Korkeamäki i Vasa fortlöper i många år. Tretton av dessa brev finns med. De första fyra skrevs före Vasakonferensen. Fem brev sändes mellan de båda konferenserna och fyra skrevs efter konferensen i

Upplands Väsby. De sista två breven i detta kapitel sändes mellan daghemmet Ringblomman i Upplands Väsby och Korkeamäki. Initiativet kom från Gun Bjurberg i Väsby.

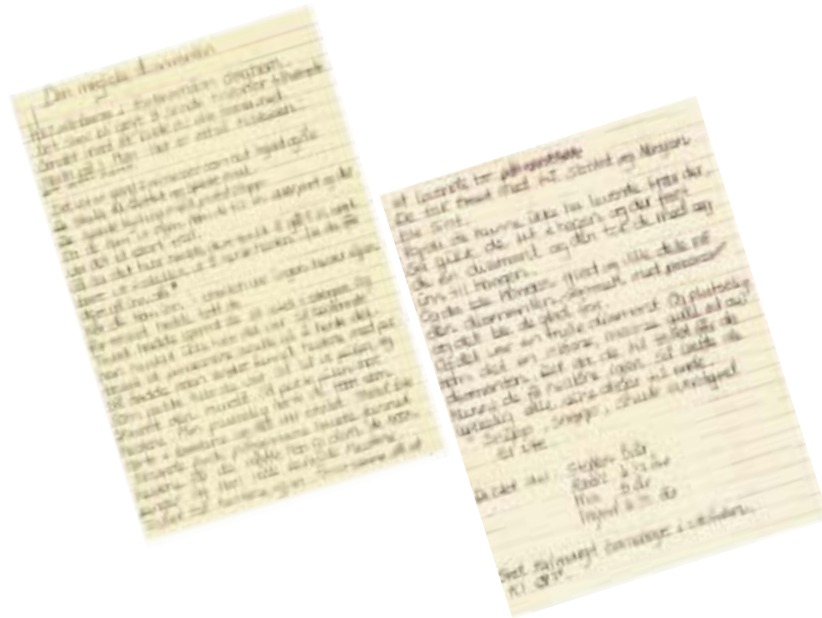
alkuperäisillä kielillä. Kirjeitä on 17 ja ne sisältävät aikuisten tekstien lisäksi 35 satua ja tarinaa, joita ovat kertoneet 21 suomalaista, 19 ruotsalaista ja neljä norjalaista lasta.

Kortteja, valokuvia, piirroksia, lehtileikkeitä ym. on kirjeenvaihdon aikana tullut paljon. Me laitetaan aina myös vanhemmille näkyviin käytävän seinille, missä lapset kertovat omilla töillään ja tarinoillaan toiminnasta, päivien sisällöstä. Satukeikasta on pidetty myös erikseen vanhempainilta. Ja nykyään saduttaminen toimintatapana, työmenetelmänä tulee esiin aina kun jotenkin kerromme toiminnasta. Siis usein ja joka puolella.

BREV MELLAN DAGHEMMEN KALMARGADE I BERGEN OCH KORKEAMÄKI I VASA

Kirjeitä Bergenin ja Vaasan välillä

Den 5 mars 1997 får barnen på daghemmet Korkeamäki i Vasa brev från Bergen i Norge.

Vasaborna sänder ett svarsbrev till Bergen och i maj samma år träffas barn och vuxna på sagokonferensen. Emilia, fem år, i Vasa ville följa upp sagan med berättelsen om prinsessan och diamanten. Barnen i Vasa var väldigt inspirerade av brevet och sagan på norska. De sökte på kartan efter Bergen och smakade på de norska orden. När de norska och de finska sagoberättande barnen sedan träffas på den första nordiska sagokonferensen i Vasa är det väldigt spännande. Och när de nya vännerna reser tillbaka hem undrar barnen: "Måste de nu redan fara iväg?"

Kirjeiden vastaanottamistilanteet ovat olleet jännittäviä ja lapsia on aina kiinnostanut mitä niissä on. Kieli herättää hassuttelua, naurua . . . jotkut ovat tietävinään mitä norjalaiset tai ruotsalaiset sanat tarkoittavat. . . ja jotkut tietävätkin. Monet ruotsinkieltä kotona käyttävät lapset ovat kääntäneet kanssamme satuja. Olemme arvilleet ensin sanoja ja sitten katselleet sanakirjasta mitä ne tarkoittavat - osuiko oikeaan. On maisteltu miltä kuulostaa. Olemme tutustuneet kirjojen ym. avulla näiden maiden asioihin. Todella paljon merkitsi meille tietysti ensimmäisen Satukonferenssin yhteydessä järjestetyt lasten tapaamiset.

Lapset olivat aivan innoissaan norjalaisesta satukirjeestä. Katsoimme satukarttaa, etsimme Norjan, Bergenin. Lapset toistelivat kuulemiaan sanoja kun luin kirjettä "norjaksi", ja me vastasimme Emilian kertomalla sadulla.

5/3 1997 Från Kalmargade barnehage till Vasa

Hej alle barna i Korkeamäen daghem. Det skal bli grøyt å sende historier til hverandre. Sender med et bilde av alle barna med navn på. (Dette sender vi senere). Men her er altså historien.

”Den magiske diamanten

Det var en gang 2 prinsesser som het Ingrid og Mia. De skulle til slottet og spiste mat. De spiste kylling med potet-stapp.

Da de kom ut igjen kom de til en svær port og der var det et stort troll.

Så sa det hvor hadde dere tenkt å gå? Vi skal bare ut i stallen vi å hente hesten. Ja da får dere gå inn då!

Når de kom inn i stallen var ingen hester igjen for trollet hadde tatt de.

Trollet hadde gjemt de et sted i skogen. Og han husket ikke hvor det var. Så bestemte trollet at prinsessere skulle gå å hente det. Så hadde noen andre funnet hestene med pil som pekte hvor de var. Så så vi pilen og snurret den rundt. Så pekte

pilen mot hestene. Men plutselig hørte de noen som rørte i buskene og det var trollet. Trollet ble rasende fordi prinsessene hadde funnet hestene får da måtte han gi dem de noen penger og han ville beholde hestene. Trollet tok hestene igjen.

Prinsessene så et levende tre. De tok treet med til slottet og kongen bli sint. Fordi di kunne ikke ha levende trær der. Så gikk de ut i hagen og der fant de en diamant og den tok de med seg inn til kongen. Og da ble kongen glad og ville dele på den diamanten sammen med prinsessene og det ble de glad for.

Og det var en trylle diamant. Og plutselig kom det en massa, masse gull ut av diamanten. Det ga de til trollet får da kunne de få hestene igjen. Så levde de lykkelig alle sine dager til ende.

Snipp, snapp, snute eventyret er ute.”

Diktet av:

Steffen 5 år, Robert 6 år, Mia 5 år, Ingrid 6 år.

27/3 1997 Korkeamäen päiväkodin kirje

Bergeniin

Emilia 5 v.:

”Prinsessa ja timantteja

’Diamanten’ oli varastettu yhtenä yönä. Se oli vaalean punainen ja rakas prinsessalle! Hän piti siitä niin kovasti eikä hän halunnut antaa sitä kenellekään. Sitten noita varasti sen - hän taikoi prinsessalle mustia timantteja! Sitten hänelle tuli kaksitoista vaaleanpunaista timanttia! Yhdeksätoista timanttia. Noita . . . Sitten prinssit toivat hänen rakkaimpansa timanttinsa, vaaleanpunaisen. Sitten he katsoivat alas. Siellä oli noita kirkumassa ja koirien kanssa tappelemassa. Hänellä oli niin pitkä nenä, että koirat sitä purivat”.

BREV MELLAN DAGHEMMEN HALSBANDET I UPPLANDS VÄSBY OCH KORKEAMÄKI I VASA

Päiväkoti Halsbandetin ja Korkeamäen kirjeenvaihtoa

Brevväxlingen mellan förskolan Halsbandet i Upplands Väsby i Sverige och daghemmet Korkeamäki i Vasa i Finland har pågått i flera år, och den fortsätter ännu. Det första brevet kommer från barnen och pedagogerna på Halsbandet och är daterat den 26 februari 1997. Brevet landar på daghemmet Korkeamäki. Berättelserna och de främmande orden väcker barnens förundran och de vill genast sända svarspost. Även föräldrarna blir informerade. Barnträdgårdsläraren Seija hade flyttat över från Finland till Sverige ett halvt år före brevväxlingen tog vid. Det var en glad överraskning för både barn och vuxna att få återknyta vänskapsbanden via sagofärden.

I april kommer ett nytt brev till Vasa. Barnen är redan helt inne i förberedelserna för sagokonferensen i Vasa i maj. I början på maj skickas ett svarsbrev till Sverige från Korkeamäki, och så är det redan dags för att träffas på riktigt på konferensen. Efter sagokonferensen tar brevväxlingen fart på nytt.

Kirjeenvaihto Halsbandet päiväkodin ja Vaasan välillä jatkuu yhä. Ensimmäinen kirje tuli 26 helmikuuta 1997 Upplands Väsbystä. Tarinat ja vieraat sanat herättivät lasten ihmettelyä ja he halusivat oitis vastata kirjeeseen. Lapset vaihtoivat kirjeitse ajatuksia myös tulevista satukonferensseista.

26/2 1997 Från Upplands Väsby till Vasa

Hei teille kaikille siellä Korkeamäen päiväkodissa Suomen Vaasassa!

Me täältä Halsbandetista Upplands Väsbystä tervehdimme teitä. Päiväkotimme sijaitsee noin 20 km pohjoiseen Ruotsin pääkaupungista Tukholmasta. Lapset täällä ovat jakautuneet seuraaviin ryhmiin: Pärlan, Kristallen, Diamanten ja Rubinen. Me isoimmat, Rubinen, olemme kiinnostuneet kirjeenvaihdosta kanssanne ja ehkä voisimme joskus tavata. Päiväkodin vanhimpina, 5 -vuotiaina, teemme töitä päiväkodin esikouluryhmässä ja ensi syksynä siirrymme koulun 6 -vuotis-toimintaan. Silloin jätämme päiväkotielämän taaksemme.

Päivät kuluvat leikkien ja laulaen. Maanantait saamme viettää isossa leikkihallissa riehuen ja peuhaten, majoja rakennellen, välillä ohjatun jumpan parissa. Tiistaisin ja torstaisin meillä on 5 -vuotistoimintaa puolelle ryhmälle. Silloin harjoitellaan kuuntelemaan ja tekemään töitä annettujen ohjeitten mukaan. Ette usko, että on joskus vaikeata istua vartti hiljaa! Keskiviikkoisin on meidän retkipäivä ympärillä olevaan metsään ja muualle.

Päiväkotimme on oma punainen, matala rakennus, jonka ympärillä jokaisella osastolla on oma piha-alueensa. Meillä isoilla on oma iso metsä täynnä keppejä, joista voi rakennella majoja ja taistella sotaleikkejä. Niinhän se on teilläkin iso metsä missä leikkiä.

Tässä mukana teille muutamia ruotsalaisten lasten kertomia tarinoita ja valokuva viime syksystä. Toivottavasti kuulemme teistä pian! Lähes uskomatonta! Ympäri käydään ja yhteen tullaan! Halauksin Seija.

Med vänlig hälsning! Vi hör!

Rubinens barn på förskolan Halsbandet med Inger Lundin, Birgit Hoffman och Seija Keski-Hakuni

Jespher Engler 5 år: ”Jag gör hjärtan. Hemma ritar jag gubbar och gubbar, träd och träd. Hemma har jag en sådan, som jag kan kolla mitt namn. Jag är snäll mot Jennifer (min lilla syster). Jag ger henne en hjärta i dag. Hon får den, som har streck i.”

Julia Lindahl 5 år: ”Mormor, mamma och jag var i skogen på promenad och jag försvann. Jag satt där vid en stolpe och grät. Sedan kom mamma och mormor och vi gick hem.”

Patricia Zamora-Skoglund 5 år: ”Skippen (en katt) kan inte vara hemma hos mig. Han var sjuk. Han fick åka till doktorn och han dog. Han är uppe i himlen. Jag har två katter kvar hemma, Pelle och Simpson.”

Tim, Elif och Isabell, 5 år:
”Greven ett ont skelett

Vi har sett Greven, ett ont skelett. Det var vitt. Vi har sett det vid mörkret. Dörren öppnas och stängs själv. Det var Greven som gjorde det. Vi såg i bokrummet ett skelett, som sov, snarkade och pruttade. Det luktade pyton. Greven smälter av julmust och coca cola.

Det finns en prinsessa som skelettet har fångat. Greven har nyckel. Prinsessan kan inte prata, men när hon fick coca cola kunde hon prata. Greven har fångat Spraak (en robot) också. Greven har tagit sten ut ur Spraaks mage. Ivar kommer och räddar prinsessan och Spraak.”

Tim, Elif ja Isabell 5 v. :
”Kreivi paha luuranko

Me ollaan nähnyt Kreivi, paha luuranko. Se oli valkoinen. Me ollaan nähnyt se pimeässä. Ovi aukeni ja sulkeutui itsestään. Se oli Kreivi joka teki niin.

Me näimme kirjastossa luurangon joka nukkui, kuorsasi ja piereskeli ja se haisi pahalle!! Kreivi sulaisi joulujuomasta ja Coca-Colasta. Oli yksi prinsessa jonka luuranko oli ottanut vangiksi. Kreivillä oli avain: prinsessa ei voinut puhua, mutta kun sai Coca-Colaa hän osasi puhua. Kreivi oli ottanut vangiksi myös Spraak-robotin. Ja Kreivi on ottanut kiven ulos Spraakin mahasta. Ivar tulee ja pelastaa prinsessan ja Spraakin.”

Tätä Kreivi-satua suomennettiin ja luettiin kovasti. Se jotenkin kosketti. Tuntui siltä että lapset ymmärsivät heti.

Kirje luettiin hiljaisuuden vallitessa ja näytin lapsille valokuvan. ”Mä oon Rubiini”, sanoi Jenni katsellessaan kuvaa. Sami näyttää aikuisen, Seijan kuvaa: ”Tuo oli kokopäivällä”, johon Tero toteaa: ”Mä muistan.” Ennen kuin Seija muutti Ruotsiin ja aloitti työnsä Halsbandetissa hän oli kymmenen vuotta meillä Korkeamäessä töissä.

Julian sadusta Jenni sanoi: ”Hyvä!”, ja Eemil totesi: ”Mitä sanois, kun ei ymmärrä kieltä”. Sandra kertoi: ”Ymmärsin.” Pohdittiin kuka ymmärtää sanoja. ”Mamma on äiti. Äiti on sanonut mitä äiti on ruotsiksi”, kertoi Eemeli. ”Mormor on karhu.” ”Var on vaari tai vaara.” ”Promenaden on porkkanoi-ta”, sanoi Sami. ”Jag on minä”, sanoi Marika ja Sandra tiesi: ”Vi gick hem on ne lähti kotiin.” Eemil ehdotti, että vastaan samanlailla.

3/3 1997 Vaasasta Upplands Väsbyhyn

**Hei te kaikki siellä Tukholman päiväkodissa.
Onko siellä kivaa? Kerrotaan loru:**

Pakkaspoika.
Pakkaspoika lumitakki
Jääsukat jalassa
Lentää jäistä taivaankantta
Kylmillä siivillään
Pakkaspoika lumitakki
Jääpuikot tukassa
Puhaltaa järvenpintaan jäisiä kukkia
Pakkaspoika lumitakki
Tähtisauva kädessä
Koristelee koivunoksat jalokivihunnuillaan.

Me tehdään täällä käsitöitä ja piirretään. Täällä on hienon näköisiä puita hirveesti ja kiipeilypuita ja kivaa ulkona. Ja joskus tulee tänne kissoja ja joskus luistellaan ja joskus hiihdellään ja mennään uimaan ja jumpataan ja mennään kuva-
taidekouluun.

Lapset halusivat saman tervehdyksen: Med vänlig hälsning!

Voikukat Korkeamäen päiväkodista

Voikukkien ryhmässä on 5 - ja 6 -vuotiaita lapsia, joiden kanssa minä olen aamupäivällä ja Seija on iltapäivällä niiden kanssa, jotka ovat kokopäivän. Oli tosi mukavaa kun kirjoittitte meille. Samana päivänä posti toi kirjeen Norjasta, Bergenistä ja teiltä Ruotsista. Olemme lukeneet teidän satujanne ja luulemme että olemme ne ymmärtäneetkin. Emma, Sandra ja Mirka ymmärtävät ruotsia ja Emma ja Sandra osaavat myös puhua ruotsin kieltä. Meillä ei ole vielä teille satuja, mutta ensi kerralla lähetämme.

Olisikohan Pakkaslorukin tullut mieleen teidän ryhmienne nimistä?

Keväiset terveiset teille. Maailmassa voi kaikki olla mahdollista.

Helinä, Seija ja muut tutut

P. S. Lapset ovat usein katselleet teidän kuvaanne. Olemme panneet sen seinälle.

22/4 1997 Från Upplands Väsby till Vasa

Hej alla barn och fröknar i Vasa!

Tack för ert brev. Det var roligt att höra ifrån er. Även våra barn tyckte att det fanns några på kortet från er som de kände igen. Vi skickar några funderingar och kort från de barn hos oss som skall komma till er. De är så förväntansfulla nu och pratar mycket om hur det ska bli de där dagarna hos er. De andra barnen här på Rubinen är lite avundsjuka på de tre som får åka. Steffi, Elif o Jespher längtar mycket nu efter att få träffa er.

Många hälsningar från alla barnen o Birgit, Inger o Seija på avd. Rubinen

Steffi Eklund 6 år:

"Jag har brutit ett nyckelben. Jag cyklade uppför en backe och sen ramlade jag baklänges. Finns det god mat där? Hamburgare? Kokosbullar? Får man köpa godis på flygplanet? Finns de papper och pennor där, så att jag kan rita en teckning till mamma? Kan man måla med pensel? Kan man sy en liten duk? Jag har flygit bara när jag var liten. Elif ska flyga med mig"

Jesper Engler 5,10 år:

”Först ska jag och Jennifer, mamma och pappa flyga till Schweiz. Morfar bor där. Vi ska sova över där tre nätter och äta på en restaurang också.
(Vad tror du att vi ska göra när vi flyger till Vasa?)
Vi ska sova över där också. Jag undrar vad vi ska göra där?”

Elif Özpekmezci 6 år:

”Vad ska vi göra i Vasa, ska vi rita? Ska vi prata? Vad kommer att hända på nätterna när vi sover. Jag vill sova bredvid fröken.
Jag kommer från Turkiet och åker dit på semester på sommaren. Då brukar jag simma där. Första gången jag simmade fick jag en manet på mig, det brändes. Hoppas jag får nya kompisar i Vasa. Det ska bli roligt att komma dit!”

Pauliina Palme 5 år:

”Det var en dag i solen, det var skönt. Jag gick in i skogen och gömde mig bakom ett träd. Jag byggde med stenar en koja och byggde staket runt kojan. Jag hade en ryggsäck med mig. Jag hade mat med mig: en morot, ost, skinka, leverpastej, smörgåsar.

Jag satt mig ner och åt. Sen blev jag mätt. Så kom en massa människor och packade upp sina grejer.”

Christian Skoog 5 år:

”I dag gjorde jag en teckning till Pia med blommor, gräs och hus. Jag väntar tills Pia kommer från tvättstugan. En dag sov jag över hos min mormor. Sov så gott så jag drömde så goda drömmar. Sen ska jag berätta att jag vill sova över hos farmor och farfar. Varje gång när jag är hos farfar och farmor får jag saft och bullar på sängen.”

Niklas Johansson 5 år:

”Jag åker Ålandsbåten till Åland. Vi åker och fiskar till Lillholmen, fast vi får nästan aldrig fisk. Vi hade både åror och motor i båten. Nära till vattnet går över vägen. En bit längre är båthamnen. Kompisar som bor i hyresstugan heter Johan och Niklas.”

Isabell Karlsson 5 år:

”Jag har en lös tand. Jag och mina kompisar spelar brännboll. En kommer jag ihåg, vad hon heter. Två killar är med. Min bästis heter Linda. Två flickor som har samma namn, Natalie.”

6/5 1997 Vaasasta Upplands Väsbyhyn

Tervetuloa Korkeamäen päiväkotiin vieraaksemme. On kivaa kun te tulette.

Me tykätään pelata jalkapalloa ja leikkiä metsässä ja myös pihassa. Metsässä on iso kivi ja siihen ei saa mennä. Sandra voi sen näyttää teille. Pojat näyttää sen ison kiven Jespherille. Täällä voi piirtää. Mekin tykätään piirtää. Vaasassa on kiva asua. Tervetuloa tänne! Tämän kirjeen mukana lähetetään lasten ryhmäkuvaa

Voikukat Korkeamäen päiväkodista

Jespher tuli keväällä ensimmäiseen satukonferenssiin ja vietti päivän Korkeamäellä 19. 5. 1997 monien muiden kanssa. Meillä oli tuolloin vieraita tupa täynnä sekä Norjasta että Ruotsista. Ihana päivä. Lapset Rentukka -ryhmässä tekivät linnasatuja luettuamme ruotsalaisten lasten yllä olevia satuja.

10/9 1997 Vaasasta Upplands Väsbyhyn

Hei Rubinen ystävämme!

Syysterveiset Eetulta, Aleksilta, Miralta, Markukselta, Mikolta, Villeltä, Samilta, Samulilta, Kristalta, Susannalta, Johannalta, Sandralta, Matiakselta ja Laurilta ja Seijalta, Sirkalta ja Helinältä - siis Voikukka-pieniltä ja Voikukka-suurilta.

”Täällä on hauskaa”, sanovat lapset. On tietokone (vanha) ja kaikkia muita pelejä ja aarresaaripeli ja Afrikantähti. ”Eikä kannata siellä Ruotsissakaan tapella”, sanoi Eetu. Aikuisten mielissä on ehkä eniten eilen ollut soppapäivä, jolloin taas sadonkorjuusoppaa tarjottiin yli sadalle hengelle. Kottikärrykuormallinen perunoita nostettiin maanantaina kasvimaalta.

Seijan kanssa oli metsässä jo aloitettu kirjettä teille elokuun puolella. Tänne Vaasaan kuuluu ihan hauskaa ja kivaa syksyä. Me ollaan tehty kaikkia tehtäviä ja keksitty kaikkia kivoja leikkejä ja me pystytään keilaamaan!

Sami, Villet, Susanna, Lauri, Markus, Sandra, Johanna, Eetu, Mira:

”Kivellä metsässä

Nyt me ollaan metsikössä ja Seija ja Sirpa vedettiin kivelle. Meitä on yhdeksän lasta täällä metsässä. Ihan kiva syödä vattuja täällä. Eetun mielestä täällä on 800 kymmentä vattua ja Sandran mielestä loputtomasti. Ville veikkaa, että niitä on 500. Nokkoset pistää. Sandra keräsi vattuja niin paljon, että koko käsi oli täynnä. Sami haluaisi nukkua iltapäiväunet kivellä. Eikä haittaa vaikka tulee likaiseksi. Toivoisimme välipalaksi vattuja, välipalavattuja. Täällä on vattutarha. On kivaa

syödä vattuja. Lauri makaa kivellä ja syö vattuja. Ja sitten onkin kivaa nukkua metsässä 20 sataa vuotta. Näin kauan ei voi elää, sanoi Sami. Miksi mummot (Sirkka-täti) tekee noin hienoksi silmäripset? Että sä olisit nättikö, ihmetteli Lauri. Lähetämme myös vähän sammalta tältä kiveltä.”

Lähetämme metsässä kerrotun Noitasadun ja Mikon Rakettsadun teille näin syksyn alkajaisiksi. Terveisin!

Helinä ja kaikki päiväkodin lapset

Lapsiryhmä:

”Noitasatu

Runo: Minun piti lentää kuuhun,
eikä tippua puuhun, sanoi noita.
Ja sitten hän tippui puusta maahan,
- minunhan piti olla puussa eikä maassa.

Sitten hän näki koiran luun ja koiran nukkumassa kopissa. Ja sitten hän otti sen luun ja huusi sille koiralle: ”Pieni hauveli tule tänne.” Sitten se tuli ja hän hermostui ja lähti juoksemaan ja koira puri sitä. Sitten hän vahingossa otti ampiaispesän

puusta ja ampparit lähtivät perään ja sitten hän sieppasi luudan ja lähti lentoon ja törmäsi puuhun ja hänen leukansa oli liian pitkä, että nenä juuttui tikan koloon. Tikka puri nenään. Ja sitten hän lähti kotiin ja keitti noitasopan.”

Mikko:

”Rakettisatu

Raketti lähti Marssiin. Heidän raketti meni rikki. Ne tutkivat paikan ja näkivät kummallisia olioita. He olivat vihreitä ja sinisiä ja sitten tuli yö. He menivät nukkumaan. Heidän piti nukkua ulkona. Heidän piti hakea petivaatteet ja nukkua ja näkivät unta että korjaavat sen raketin. Ja seuraavana päivänä ryhtyivät tekemään työtä. Sitten he menivät syömään ja korjas raketin. Siinä kesti vielä yksi päivä. Sitten he saivat sen korjattua. Sitten he lähtivät kotiin ja sitten he menivät vuorille kiipeämään. Sitten he näkivät tulivuoren. He näkivät kun rupesi satamaan ja tuli ukkonen. He näkivät siellä vielä maanjäristyksen ja lähtivät kotiin. Loppu.”

10/10 1997 Från Upplands Väsby till Vasa

Hej alla vänner där i Vasa!

Tack för ert brev, spännande sagor och mossan. Mossan ser ju likadan ut i Finland som i Sverige. Vi är 22 barn här på Rubinen. Fyra är kvar från förra året, när vi började skriva till er. Steffi och Jespher, som var med i maj och hälsade på er, har börjat i skolan.

Under dagarna vi: leker, pysslar och målar, degar, ritar, läser sagor, sjunger, leker med Barbie, cyklar ute och leker med sand, gör tavlor, går i skogen (i år har vi hittat många svampar).

I Sverige har vi en kung, en drottning, en prins och prinsessor. Kung Carl Gustaf och drottning Silvia var på besök i Upplands Väsby för några veckor sen. Då var vi med och hälsade på dem. Vi sjöng för dem med en massa andra barn. Vi klädde ut oss till prinsar och prinsessor, eller till något annat (t. ex. spindelman). Men just denna dagen ösregnade det och vi fick klä på regnkläder och stövlar. Det var inte så roligt.

Här medföljer några barns berättelser. Hoppas ni hör av er! Ha det så roligt i höstsolen, regnet och vinden!

Sara 4,5 år:

”Först ska jag hem till mormor. Jag lekte med gungan. Jag tog mat till geten, en kossa och många fiskar, och fiskarna fick också mat. Man får inte röra snören. Det finns ström i snören, mycket ström. Ska jag prata något mer? Fast jag har inte djur mer.”

Henric 5 år o Christopher 5,5 år:

”**Krokodil, Vasstand och Långhals**

Långhalsen hade ätit upp Krokodilen och Vass-tanden. Sen spotta han ut dom. Sen åkte de till Obs.

De köpte båtar och raket. De åkte hem. Sen åkte de och handla godis.

Sen åkte de och köpte strumpor, skor, byxor, jacka och kalsonger. Sen åkte de och köpte en bok och läste i den, Musse Pigg. Sen gick de hem. Sen åkte de och köpte en lampa. Sen åkte de till Obs och köpte tre cowboysare. En till Krokodil, Långhals och Vasstand. Sen var de bara hemma. Sen var sagan slut.”

31/1 1998 Vaasasta Upplands Väsbyhyn

Ville ja Sami:

”Kukko joka meni kauppaan ja sen nimi oli Alfa

Kun se oli siellä kaupassa se osti niin paljon karkkipussia, 10 karkkipussia. Sitten se lihos, se kasvoi ja kasvoi ja paisui. Se oli niin iso, että sen piti laihduttaa koko loppuelämä. Sit se oli niin lihava että koko maapallo räjähti. Sitte kasvo pieni maapallo, kun se huusi että AAAAA siellä kaiku AAAA. Sitten se näki avaruusmiehen ja se sano ooks oppinut aakkoset. Sitte se meni kotiin. Sitten se loppu.”

31/1 1998 Från Upplands Väsby till Vasa

Nu har många av oss barn o fröknar här på Halsbandet varit länglediga över julen. Tomten har varit snäll och gett oss många paket. Många barn har längtat efter att få börja på dagis igen för dom har skoj på dagis.

Det har börjat en ny kille på vår avd. som heter Oscar, han är fem år. Så vi hjälper honom så att han ska trivas hos oss. I dag har hela dagis dansat runt julgranen i lekhallen. För nu är julen slut och granen dansas ut. Alla barnen fick varsin godispåse, saft o kakor.

Snön har regnat bort så det är galonisar som skall på när vi är ute. Tråkigt för det är inget roligt att ha galonisar tycker barnen. Vår fröken Seija har fått en söt flicka. Hon har varit här och visat henne för oss på Rubinen. Sen har vi firat Johan som blivit 5 år. Johan bjöd oss på glass o kex.

Hoppas att tomten kom till Vasa med paket till er! Många kramar från barnen o fröknar på Rubinen. Birgit. Sänder med sagan Bella - berättad på 11 papper.

"Sagan Bella:

1. Här bor Bella.
Jultomten hälsar
på.

2. Bella
gick hem från
skogen och
skulle leka
med sin hund
hemma.

3. Bella är ute
med sin hund. Det fanns
små spindlar i skogen, som
flyger upp.

4. Bella gick hem till
Millan och skulle leka.

5. Nu
skall Bella
gå hem och
äta mat.

6. Bellan och
Millan är ute och
leker i snön. Det
var jätte
mycket snö.

7. Här bor mormor och morfar. Bella hälsar på hos dem. Va kul!

10. Bellan och Millan är hemma hos Bella.

8. Det här är Isabellas drömhäus. Går Isabella in dit får hon glass.

9. Bella gick ut. Hon skulle leka med Millan.

11. Bella går ut och letar efter Millan. Men Millan fanns inte där, så Bella gick någon annanstans för att leta mera.”

1/4 1998 Från Upplands Väsby till Vasa

Hejsan allihop!

I veckan har vi gått till centrum och satt upp några sagor som barnen berättat. Där finns en stor träbok som är 1 X 1 meter. I den boken är det bara sagor som barn berättat. För ca två veckor sedan var vi och lyssnade på musikskolan när de uppträdde. De sjöng olika sånger och spelade på olika instrument. En tjej var utklädd till mört. Hon hade på sig stora simfötter, en flytväst och hela huvudet fullt med tofsar. På näsan satt en stor clownnäsa som var röd. Hon sjöng, spexade och larvade sig med oss. Vi tyckte hon var väldigt rolig.

I dag var vi ute, gick till skogen. Vi lekte under granarna, klättrade på stenar och sprang över stock och sten. Några pojkar hittade en koja som det låg en matta i. Där lekte de att de grillade korv och sov. I dag när det är 1:a april har vi lurat varandra. Har ni också gjort det?

Hej då från barn och personal på avdelningen Rubinen.

Ali Özpekmezci 5,6 år:

”Saga!

En gång så var det en liten stuga och där bodde en flicka och en pojke. De skulle gå ut och plocka blåbär, hallon och lingon, jordgubbar. Sedan skulle

de gå och köpa ett gossedjur. Då var det en Bambi. Snipp, snapp slut så var sagan slut.”

Ramandeep Bhogal 5 år 8 mån:

”Saga!

Det var en gång en liten flicka. Gick ut och plocka blåbär. Sen när hon på vägen hem hitta hon lingon. När hon gick förbi en gubbe då cykla dom hem till sig, sen gick dom och handla.

Sen satt dom i soffan och drack lite saft. Sen fikade dom. Och sen så gick dom ut på en promenad. Och sen cykla dom hem i stället. Och sen vattna dom blommorna hemma hos sig. Och sen spela dom memori. Sen så lekte dom andra memori. Sen så pysslade dom. Sen så spelade dom spel. Sen så ritade dom en tavla. Sen ritade dom blommorna. Sen så rita dom en tavla igen.”

Victor Grinder 5 år 11 mån:

”Petson

En gubbe som gick ut och vattna blommorna i rabatten. Som skulle cykla och skulle cykla till en kompis. Han glömde köpa och så cykla han dit.”

8/9 1998 Vaasasta Upplands Väsbyhyn

"Kuinka lintu osaa lentää?", kysyy Emilia 6 vuotias.
"Asun Gebbyssä, Rajanrinne, tykkään ratsastuksesta."

Tänä vuonna on 12 'lapsivoikukkaa'. 10 menee ensi vuonna kouluun ja 2 on 5-vuotiaita.

Otto kertoo: "Tykkään leikkimisestä."

Jonna taas: "Niin kuin mä oon ampunu raketteita ja sitten mä oon ollu näyttelemässä. Me ollaan menossa uimakouluun. Talvella me heitellään lumipalloja. Sitten mä oon tehnyt Empun kans taideteoksen ja sitten me ollaan painettu kukkia."

Sami kertoo: "Me ollaan oltu kasvimaalla ja tuotu herneitä."

Milla: "Siellä on auringonkukkia."

Anniina: "Mä oon 5 -vuotias. Mä haluan lemmikin, kalan, koiran ja kissan. Mä tykkään olla ulkona."

Atte: "Mä tykkään leikkimisestä kavereitten kaa, Janin kaa käydään joittekin muitten luona."

Laura: "Kivaa olla kavereitten luona."

Anna: "Tykkää leikkiä poneilla."

Jarin mielestä palikoilla leikkiminen on kivaa.

Kirsi ja Tuomas olivat pois, vesirokkotaudissa.

Vaasassa päivähoito ja ensimmäinen, vanhin päiväkoti täytti 100 vuotta 1. 9. 1998. Juhlallisuuksia on ollut monia. Synttäririkakua söimme ja 100 tuikkua paloi isossa hiekkakakussa.

Kaupungintalolla, kutsuvierasjuhlassa esiintyivät Milla, Jonna, Annina ja Kirsi Britan kanssa metsänkeijuina omien satujensa kanssa. Emilian piti lausua museossa olevassa juhlassa Vaasa-runoja, mutta hän sairastui juuri silloin vesirokkoon.

Viimevuotiset voikukat ovat kaikki koulussa. Elokuu meni juhla valmisteluissa. Nyt menemme perjantaina uimakouluun, torstaina nostamme perunoita ja huomenna menemme kuvataidekouluun.

"Missä maapallo on kiinni?", kysyi Atte ruokapöydässä. Samat on kysymykset joka vuosi. Tyttöjen metsäsadut teille terveisinä.

Annina 5 vuotta haluaa kertoa teille, että meillä on hirveesti kasveja kasvimaalla. Me on tehty dinosauruksille koti palikoista. Meillä on appelsiinipuu ja hevosia, ne ei oo eläviä, vaan kovia sisäleluja.

Sami 6 vuotta ymmärtää ruotsia ja sanoi, että pennor on kyniä ja Bä, bä, vita . . . on Bä, bä karitsa, onko sulla villoja. Sami sanoo, että me olemme keinuneet, ollaan leikitty ulkona, ollaan käyty uimahallissa. Tänään tuulee. Kesä on ollut vähän sateinen. Atte 6 vuotta sanoo: "Oli tosi kuumaa. Ranskassa olin. Asuttiin ainaskin linnas. Ainakin me nähtiin siellä sisiliskoja. Ne oli harmaita. Ainakin siellä oli 5 koiraa."

Brita on nyt aina 2 viikkoa vapaana ja hänellä Tiina sijaisena.

Syysterveisin *Helinä* ja *Annikki*

26/10 1998 Från Upplands Väsby till Vasa

Hej alla barn och fröknar!

Hur mår ni i höstmörkret? Vi här har hostat mycket och haft feber. Vi skall gå på teater alla 23 barn. Teatern heter "Hälla handen". Vi ska fira Halloween på fredag. Barnen klär ut sig till vad dom vill. Vi skall leka lekar, ha fiskdamm och äta gott till lunch. Om en vecka skall vi ha en brandvecka på dagis. Brandkåren kommer på besök. En dag skall vi vara ute och grilla korv.

Mathilda 5,5 år:

"Ibland brukar jag leka med mina gosedjur när jag inte har nåt å göra. Sen brukar jag leka med Iris i våran koja. Brukar gå på gården å leka med Iris å kompisar, leka med babyborn."

15/12 1998 Vaasasta Upplands Väsbyhyn

Hyvää joulua ja jääluistelua!

Me oltiin tehty tonttuja muovailuvahasta ja maalattu ja piirretty. Me lauletaan Porsaita äidin oomme kaikki, Peikko-äidin kehtolaulu, Lapin äidin kehtolaulu ja meillä on juhlat tulossa. Me ollaan pidetty että saa tuoda oman lelun.

God jul ja paljon terveisiä teille kaikille
Voikukat

Kirsi:

"Runo

*Tontut hiippailevat metsässä,
suihkailevat metsässä
Ja sitten söivät leivänmurut pois repusta.
He lähtivät kotiin.
Siinä on tarina
ja tarina on loppu,
ihana tarina."*

Emilia:

"Runo

*Tonttu hiipii yössä,
tontun varjo on ihan hiiren hiljaa.
Tonttu hiipii niin hiljaa,
ettei ihmiskorva voi sitä kuulla.
Ihmiset ihmettelee,
miksi tuo tonttu hämärässä hiipii,
onko sillä hyvät olot vai pahat olot.
Se kattilassa asuu,
mikä sen oma koti on yleensä."*

Milla:

"Ihana joulu

*Kun joulu kasvaa
niin kukat kuihtuvat
ja joulu odottaa."*

Jonna:

"Runo

*Olipa kerran joulupukki.
Se ei halua aina
näyttäytyä lapsille."*

2/3 1999 Från Upplands Väsby till Vasa

Hei teille kaikille!

Kiitos kirjeestänne ja mukavista saduista! Nyt on hiihtolomaviikko ja puolet lapsista on lomalla. Tytöt ovat maalanneet itselleen nukkekotia, liimailleet huonekaluja ja verhoja sekä ommelleet sänkyvaatteita.

Pojat ovat juosseet ja peuhanneet leikkihallissa. Ulkona on loskaista lunta, joten kurahousut pitää pukea päälle. "Tylsää!!", huutavat lapset. Toivottavasti teillä on paremmat hiihtokelit!

Monin terveisin Rubiinit Ruotsista

Ja tässä satu. Janet, melkein 6-vuotias, kikkarapäinen tyttönen istuu pehmeään satumaton päällä, panee silmät kiinni ja antaa mielikuvituksen lentää. Satulamppu syttyy ja näin hän kertoo:

"Det var en gång en flicka, och hon skulle gå ut och plocka blåbär och sen såg hon blåbär ännu längre borta i skogen. Sen plockade hon upp de som fanns där och sen såg hon jätte, jätte många blåbär och sen hittade hon inga mera. Sen träffade hon en björn och sen knuffade björnen flickan, för att hon skulle veta vilken väg hon skulle ta hem. Sen kom hon fram till vägen och sen gick hon hem och såg en liten stuga. Hon visste att där bor hon, när lamporna var tända in i huset. Sen skulle hon äta mat och sen började det bli mörkt. Då sade mamma att nu ska du gå och sova. Sen var sagan slut."

TVÅ BREV MELLAN DAGHEMMEN RINGBLOMMAN OCH KORKEAMÄKI

Kaksi kirjettä päiväkotien Ringblomman ja Korkeamäen välillä

Vi brevväxlade även med Gun Bjurberg på förskolan Ringblomman i Upplands Väsby i februari 1998. Från Ringblomman sändes en hälsning av barnen med Nikie Erlandssons saga om en flicka som tappade armarna. Barnen i Korkeamäki blev inspirerade och diktade en fortsättning på sagan. Först berättade Milla och Emilia fortsatte. Sagan avslutades av pojken Arttu och översattes av Inga-Lill Mäki-Ketelä. Hela sagan sändes per brev till Ringblomman i Sverige.

Del 1 från Ringblomman

Nikie Erlandsson 6 år:

"Saga om flickan som tappade armarna

Jag ska berätta en saga om en flicka som tappade armarna. Det var en gång en flicka. Hon skulle ut å gå på promenad. Då fråga hon hennes mamma ifall hon ville följa med. Då sa hon ja. Å då gick dem. Åssä gick dem in i skogen och flickan hitta en spegel. Å då banka hon på spegeln. Då tappa hon hennes armar. Då gick hon till hennes mamma och så sa hon så här: 'Wau vilken häftig spegel, den

Ruotsalainen satu, jonka oli kertonut Nikie Erlandsson ja kirjannut Gun Bjurberg Ringblommanin esi-koulussa Ruotsin Upplands Väsbyssä lähti kirjeenvaihdossa Vaasaan. Hetkessä sadulle syntyi kolme jatkosatua. Ensin kertoi Milla, siitä jatkoi Emilia juonen kehittelyä ja tarinan päätti Arttu poika. Inga-Lill Mäki-Ketelä Korkeamäen päiväkodista käänsi sadut ja ne lähetettiin Ruotsiin.

Osa 1 Ringblommanista

Nikie Erlandsson 6 v.:

"Tyttö kadotti kätensä

Kerron sadun tytöstä joka kadotti kätensä. Olipa kerran tyttö. Hän lähti kävelyille. Silloin hän kysyi äidiltään halusiko hän tulla mukaan. Sitten hän sanoi kyllä. Ja sitten he lähtivät. Ja sitten he menivät metsään ja tyttö löysi peilin. Ja sitten hän löi peiliin. Silloin hän kadotti kätensä. Silloin hän meni äitinsä luokse ja sanoi näin: 'Wau miten makee peili, sehän kadottaa kädet!' Silloin

tappar man ju armarna av! Då gick flickans mamma till spegeln och banka på den. Då tappa hon sina armar och ben.”

Del 2 från Korkeamäki

Milla 6 år:

”Skogsmannen sa: ‘Varför har ni benen och armarna borttappade?’ Flickan svarade: ‘Därför att vi söndrade spegeln, jag först sedan mamma. Först försvann armarna av mig. Min mammas ben och armar försvann.’

De gick till skogsmannens hem. I morgon hände det här, att armarna och benen kom tillbaka med medicin. Skogsmannen gav medicin, som hjälper till allt.”

Jani 4,8 år:

”Och det hjälpte!”

Milla:

”De gick till sitt eget hem.”

meni tytön äiti ja löi peiliin. Silloin hän kadotti kätensä ja jalkansa.”

Osa 2 Korkeamäestä

Milla 6 v.:

”Metsämies sanoi: ‘Miksi teistä on jalat ja kädet hukassa?’ Tyttö vastasi: ‘Kun me rikoimme peilin. Minä ensin, sitten äiti. Minulta ensin hävisi kädet. Minun äidiltäni hävisivät jalat ja kädet.’ He menivät metsämiehen kotiin. Huomenna tapahtui näin, että tuli takaisin kädet ja jalat lääkkeellä. Metsämies antoi lääkettä joka tehoaa mihinkä vain.”

Jani 4 v. 8 kk.:

”Ja se tehosi!”

Milla:

”Ne meni omaan kotiin.”

Del 3 från Korkeamäki

Emilia 5,11 år:

”Sen kom jägaren dit: ‘Vad har den fina frun för fel? Och han frågade flickan och flickan svarade: Min mammas armar och fötter har försvunnit. ‘Och jägaren sa: ‘Men varför?’ ‘Därför att vi har bankat på spegeln och armar och ben försvann.’ Sen sa flickan åt jägaren: ‘Varifrån kommer du riktigt?’ Och då sa jägarn åt flickan att: ‘Ge mig ett äpple där uppifrån.’ När hon försökte kliva svällde hennes armar genom träet. Flickan föll till marken, hennes saga var slut. Och här ännu en varning: att rör aldrig en trolldögel! Om du bankar med högra handen kan dina fötter och armar försvinna!”

Del 4 från Korkeamäki

Arttu 4,9 år:

”Sen blev de natt och mamma bankade tillbaka på spegeln. Och sen blev fötterna och armarna synliga. Och sen syntes de på flickan också. Det samma hände. Sen gick de hem och åt. Snipp snapp snut, nu är sagan slut.”

Osa 3 Korkeamäestä

Emilia 5,11 v.:

”Sitten tuli metsästäjä sinne: ‘Mikä tuota hienoa rouvaa vaivaa?’ Ja hän kysyi tytöltä ja tyttö vastasi: ‘Minun äidiltäni on kadonnut kädet ja jalat.’ Ja metsästäjä sanoi: ‘Miksi ihmeessä?’ ‘Siksi kun se kopautti peiliin ja kädet ja jalat katosi.’ Sitten tyttö vielä sanoi metsästäjälle: ‘Mistä sinä oikein tulet?’ Ja silloin metsästäjä sanoi tytölle että: ‘Annappas minulle tuolta ylhäältä omena!’ Kun hän yritti kiivetä hänen kätensä paisuivat puun läpi. Tyttö putosi maahan, sen tarina oli loppu. Ja vielä tässä varoitukseksi: että älä koske taikapeiliin! Muuten jos sinä kopautat oikealla kädellä niin sinun jalkasi ja kätesi muuttuvat pois!”

Osa 4 Korkeamäestä

Arttu 4 v. 9 kk.:

”Sitten tuli yö ja äiti löi takas peiliin. Ja sitten jalat ja kädet tuli näkyviin. Sitten tuli tytöllekin. Tapahtui sama. Sitten he menivät kotiin ja söivät. Sen pituinen se.”

BARNENS SAGOKONFERENSER

Lasten satukonferenssit

- ◆ *Monika Riihelä, Finland*

Brynjar, Island

Eg heiti Brynjar. Eg er fæddur í Finnlandi. Og eg á heima á Íslandi. Eg kom í flugvél. Í sumarfríinu ætla ég að fara í þerjamó og æfa frjálsar íþróttir. Mér finnst gaman hér í Finnlandi.

Två sagokonferenser för barn, deras föräldrar, sago- pedagoger, forskare och kontaktpersoner ordnade vi åren 1997 och 1998. Många fler drömde vi om. Första gången träffades vi i Finland i staden Vasa och andra gången ett år senare i Sverige utanför Stockholm i Upplands Väsby. Både vuxna och barn förberedde sig för konferenserna och flera intensiva nya kontakter uppstod mellan de olika länderna.

I sagokonferensen i Vasa var de gästande barnen 150 till antalet och de vuxna 128. I konferensen deltog därtill 81 Vasabor, både barn och vuxna. Den ytterst givande konferensen räckte i dagarna fem. För arrangemangen i Vasa ansvarade Sinikka Starck och Lillemor Gammelgård. Alla daghem och många skolor i Vasa ställde upp.

I den andra sagokonferensen 1998 deltog 124 gästande barn och 138 vuxna samt därtill ca 150 Upplands Väsbybor i olika åldrar. Huvudarrangörerna var Malla Taipale och Gun Bjurberg.

Brynjar, Island

Jag heter Brynjar. Jag är född i Finland och jag bor i Island. Jag kom med flygplan. I sommar skal jag plocka bär och träna fri-idrott. Det är morsamt här i Finland.

Vuosina 1997 ja 1998 järjestimme kaksi satukonferenssia lapsille, heidän vanhemmilleen, satupedago- geille, tutkijoille ja yhdyshenkilöille. Innokkaina olisimme olleet jatkamaan tätä alkanutta perinnettä. Ensimmäisellä kerralla tavattiin Suomessa Vaasassa ja toisella kerralla Ruotsissa Tukholman pohjoispuolella Upplands Väsbyssä. Lapset kuin aikuisetkin valmistautuivat konferensseihin ja uusia tuttavuuksia syntyi maitten välillä.

Vaasan konferenssiin osallistui 150 lasta ja 128 aikuista, sekä lisäksi 81 vaasalaista. Antoisa tapaaminen kesti viisi päivää. Järjestelyistä vastasivat Sinikka Starck ja Lillemor Gammelgård. Kaikki Vaasan päiväkodit ja monet koulut osallistuivat päivien viettoon.

Upplands Väsbyssä järjestettävään toiseen satukonferenssiin, vuonna 1998, osallistui 124 vierailevaa lasta, 138 aikuista ja noin 150 eri ikäistä paikallista asukasta. Järjestelyistä vastasivat Malla Taipale ja Gun Bjurberg.

NORDISKA BARN PÅ SAGOKONFERENS I VASA

Pohjoismaiset lapset Vaasan satukonferensissa

Vaasalaiset satupedagogit järjestivät ensimmäisen Pohjoismaisen Satukonferenssin toukokuussa 1997.

Tapahtuman valmistelut täyttivät päivät pitkin kevättä.

Mielialat vaihtelivat epäilyksistä valtavaan innostukseen.

Mukana oli päiväkotien lisäksi perhepäivähoitajia ja koulujen opettajia. Kirjeenvaihtoystäviä oli kaikissa Pohjoismaissa.

Satupedagogit järjestivät koulutustilaisuuksia menetelmästä kiinnostuneille kasvatuksen ammattilaisille. Lillemor Gammelgård, vaasalainen satupedagogi ja kehittämiskeskuksen vetäjä, kertoo satukirjeenvaihdon aloitustunnelmista omassa päiväkodissaan:

Lillemor Gammelgård, Vasa, Finland

”I mars 1997 fick vårt daghem, Björkdungen i Vasa, sitt första brev från Danmark. Det innehöll flera sagor berättade av barnen på Gul Stue i Klöverhuset. Våra barn lyssnade med stor förtjusning till de danska sagorna, som vi fick lov att läsasläsa på danska och sedan översätta till svenska. Det första brevet innehöll också små flaggor och bilder från Danmark. Vi blev nyfikna på Danmark. Barnen ville gärna skicka sagor till barnen på Gul Stue och de gjorde så bra sagor de någonsin kunde. Sen hade vi dessutom glädjen att träffa en del av de danska barnen då de besökte vårt daghem under Sagokonferensen i maj. Det var toppen! Vi tycker alla, både stora och små att det är roligt och givande att få byta sagor med barnen på Gul Stue i Klöverhuset!”

SAGOPASSET

Satupassi

Barnen började förbereda sig inför konferensen. Ett sagopass till konferensen sändes ut från Stakes till alla barn-deltagare. Den är en liten bok på alla fem språken, med mycket plats för barnens egna frågor och berättelser. På pärmen kan man rita in sin egen bild.

Satupassit saapuivat

Liisa Karlsson, Suomi

Tomas (5 v. 9 kk) ja hänen siskonsa Anna (3 v 11 kk) olivat lähdössä Vaasaan ensimmäiseen Pohjoismaiseen Satukonferenssiin. He olivat olleet mukana Satukeikassa lähettämällä satujaan tanskalaistytölle ja norjalaistutkijalle. Lasten päiväkodista oli juuri ennen Vaasan Satukonferenssia lähetetty ensimmäinen satuposti Ruotsiin. Annan ja Tomaksen satuja oli kotona kirjattu heidän omiin kansioihinsa, joihin oli arkistoitu myös vuosien varrella säästetyt piirrookset ja maalaukset.

Lapset saivat kumpikin omat Satupassinsa puolitoista viikkoa ennen Vaasaan lähtöä. He tarkastelivat niitä keittiön lattialla kiinnostuneen näköisinä. Etenkin pienet eläinhahmot paperin reunoilla herättivät kovasti keskustelua; löytyykö Annan passista samoja hevosia ja kotkia kuin veljen passista.

Anna ryhtyi kirjoittamaan kansilehteen nimeään sille varattuun ruudukkoon. Tomas tavasi kannen viisikielistä tekstiä: ”minä, jag, jeg, jeg, èg.” Viimeisin muoto oli Tomaksesta kaikkein hauskin: ”eg, eg” (muna), luki hän moneen kertaan. Hän oppetti myöhemmin monelle kaverilleenkin,

Sagopassen anlände

Liisa Karlsson, Finland

Tomas (5år och 9 månader) och hans syster Anna (3 år och 11 månader) var på väg från sin hemstad Helsingfors till den första nordiska sagokonferensen i Vasa. De hade varit med på Sagofärden och sänt sina sagor till Kirsi-Marja Lehteläs dotter och till den norska forskaren Aase Enertsvedt. Barnens daghem hade just före konferensen skickat första sagoposten till Sverige. Där hemma hade jag, barnens mamma samlat Annas och Tomas sagor upp i deras egna pärmar, där fanns också teckningar och målningar från tidigare år.

Barnen fick var sitt Sagopass en vecka före avresan till Vasa. Passen studerades med stort intresse på köksgolvet. Speciellt de små djurfigurerna på sidornas kanter väckte diskussion. Innehöll Annas pass likadana hästar och örnar som broderns?

Anna började med att skriva sitt namn på pärmen. Hon skrev noggrant ANNA. Tomas stavade den femspråkiga texten på pärmen: ”Minä, jag, jeg, jeg, èg”. Det sista ordet var roligast, tyckte han: ”èg, èg”, läste han många gånger. Senare

mitä minä on islanniksi. Tomas kirjoitti sekä etu- että sukunimensä. Hän piirsi ”minä”-soikioon kuvan äidistään prinsessana kruunuineen ja pitkine suortuvineen. Viereen poika teki kuninkaan ja kuningattaren kruunut ja eteen tyynylle lasikengän sekä valtavan ”valosilmän” prinsessalle. Anna puolestaan piirsi suurin linjoin punaisen omakuvan Satupassin etusivulle.

Satupassista äiti luki viisivuotiaan Jonaksen sadun prinsistä ja prinsessasta. Lapset halusivat kuunnella sen sadun kaikilla kielillä. Äiti lauloi myös Hämä hämä häkki -laulun kaikki passiin painetut versiot. Sisaruksista oli hassua kuulla laulu eri pohjoismaisille kielille käännettynä. Paras oli erikoinen kieli, tanska. Lapset vaativat äitiä kääntämään satua myös englanniksi.

Anna kertoi passin pikkukuvista ja Tomas halusi tehdä passiin oman satunsa. Äiti kirjasi tarinan ja lopuksi luki sen ääneen pojalleen, joka loisti ylpeyttä. Satu piti lukea useaan kertaan myös pikkusiskolle. Seuraavina päivinä ilmestyi uusia juttuja Satupasseihin. Annan piirrookset ja omat kirjoitukset sijoittuivat sinne tänne häntä kulloinkin miellyttävälle sivulle. Tomas taas täytti passiaan huolellisesti järjestyksessä, sivu sivulta. Alla oleva satu oli Tomakselle hyvin tärkeä. Hän luki sen yhä uudestaan:

”Olipa kerran kaunis mies, jonka nimi oli Jussi. Ja hän oli hyvin taitava. Eräänä aamuna kun hän nousi ylös sängystään hän näki perhosen. Ja perhonen oli hyvin kaunis. Ja voi ihme! Perhonen osasi puhua. Ja 1, 2 (yks, kaks) se hävisi. Jussi yritti sanoa että stop. Mutta liian myöhäistä. Perhonen oli jo kadonnut. Ja sen pituinen se. Loppujen lopuksi eihän perhosen osaa oikeasti puhua”.

lärde han många kompisar vad ”jag” heter på isländska. Tomas skrev både sitt förnamn och släktnamn på passet. I ovalen avsedd för ”jag” tecknade han sin mamma som prinsessa med krona och långt hår. Brevid ritade han kungens och drottningens kronor och framför dem en glassko på en kudde och ett enormt ”ljusöga” för prinsessan. Tomas ritade alla sina bilder mycket noggrant och koncentrerat med en svart tunn tuschpenna. Anna däremot ritade sitt porträtt på Sagopassetts framsida med tjocka röda linjer.

Jag läste för barnen 5-åriga Jonas saga om prinsen och prinsessan som fanns med i sagopasset. Barnen ville höra sagan på alla fem språk. Jag sjöng alla versioner av ”Imse vimse spindel”, som fanns i passet. Syskonen tyckte att det var skojigt att höra sången på alla nordiska språk. Det bästa var danskan, det mest speciella. Barnen ville också höra sagan översatt till engelska.

Tomas ville ha sin egen saga på den första av sidorna med linjer. Jag antecknade och läste sedan upp sagan för Tomas, som lyste av stolthet. Sagan skulle läsas många gånger även för lillasyster och förstås för författaren. När pappa kom hem fick även han läsa sagan högt:

”Det var en gång en vacker man, som hette Jussi. Och han var mycket skicklig. En morgon när han steg upp ur sängen såg han en fjäril. Och fjärilen var mycket vacker. Oh, vilket under! Fjärilen kunde tala. Och 1, 2 (ett, två) försvann den. Jussi försökte säga stopp. Men det var för sent. Fjärilen var redan försvunnen. Snip snap snut. Sist och slutligen kan fjärilarna ju inte tala på riktigt”.

Satukeikka Vaasaan

Marja 9 v. ja Riikka 8 v. Uusikaupunki, Suomi

Lähdimme kotoa Kalannista lauantaina vähän yli viisi. Matkalla näimme kaksi kurkea. Ne oli hienon näköisiä. Nähtiin myös hevonen, millä oli hieno piirto. Eläinrakas matka. Vaasaan tultiin puoli yhdeksän ja etittiin tätä paikkaa. Loppujen lopuksi kysyttiin ja sitten löydettiin. Saatiin avain huoneeseen. Sitten mentiin iltapalalle. Iltapalaksi oli mehua ja karjalanpiirakoita ja sulanutta jäätelöä. Halusimme vielä kuunnella satua, ennen kuin rupesimme nukkumaan. Minä luin hölmöläistarinoita.

Da vi går ombord

Sagopedagog Lisbeth Radoor Herning, Danmark

Da vi går ombord i det tredie fly, der skal bringe os til Tampere, siger Morten på 4 år til mig: ”Jeg vil sidde ved siden af dig, så kan vi se om der er nogle engle.” Vi får plads sammen og kigger og kigger ud på skyerne.

To uger senere er vi på koloni. Morten bor sammen med Jonas på knap 6 år. På et tidspunkt snakker de om at rejse. Morten fortæller at han har været ude at flyve. ”Nå! Så du så vores præmietyr Blackie? Den går oppe i himlen og spiser tagetes”, siger Jonas. Morten svarer: ”Nej, og jeg så heller ingen engle.”

Sagofärden till Vasa

Marja 9 år och Riikka 8 år, Nystad, Finland

Vi åkte hemifrån Kalanti på lördagen lite efter klockan fem. På vägen såg vi två tranor. De såg fina ut. Vi såg även en häst med fina konturer. En djurkär resa. Vi anlände till Vasa halv nio och letade efter det här stället. Sist och slutligen frågade vi och sedan hittade vi. Vi fick nyckeln till rummet. Sedan gick vi till kvällsmålet. Till kvällsmål fanns det saft och karelska piroger och smulten glass. Vi ville ännu höra en saga innan vi gick och lade oss. Jag läste tokhistorier.

Katseltiin kiitoradalle

Satupedagogi Brita Ruutiainen Vaasa, Suomi

Katseltiin kiitoradalle. Koska, koska, koska... Vihdoin näimme koneen laskeutuvan ja siirryimme lasiseinän taakse odottamaan... Lapset odottelivat nenä lasiseinään leveästi liimautuen, koska mahtaa tulla satulapsia! ”Haa, katsokaa, tuolla on SEIJA!” Lämmin jälleennäkeminen päiväkodin entisen työntekijän kanssa. Kalmargatenin päiväkodin lapset huomasivat kylttimme ja sen toivotukset. Se sai aikaan iloisia ilmeitä. Huomasimme, että kyltti suksisauvoineen ja norjalaisväreineen lämmitti myös aikuisia. Lentokoneen norjalainen miehistö seurasi lippuja heiluttelevia lapsia halliin asti nähdäkseen, mitä oikein oli tekeillä. Taas oli tervetuloitovotuksien ja halauksien aika. Haettiin sanoja, jonkinlaista yhteistä kieltä. Lämpimistä hymyistä ja äänensävyistä ymmärsimme jo paljon; he tulivat Vaasaan mielellään ja odotusta täynnä.

Vi såg på landningsbanan

Sagopedagogen Brita Ruutiainen Vasa, Finland

Vi tittade ut på landningsbanan. När, när, när... Äntligen såg vi planet som landade och vi gick till glasväggen för att vänta... Barnen väntade med näsan platt mot glaset, när får vi se sagobarnen! ”Hej, där är SEIJA!” Ett varmt återseende med daghemmets tidigare medarbetare. Barnen från daghemmet på Kalmargaten upptäckte vår skylt och våra välkomsthälsningar. Det blev glada miner. Vi märkte att skylten med skidstavar i norska färger gladdade också vuxna. Flygplanets norska besättning följde barnen ända till ankomsthallen för att se vad som pågick. Så var det dags för välkomsthälsningar och kramar. Vi sökte efter ord, ett gemensamt språk. Av de varma leendena och minerna förstod vi mycket. Gästerna kom gärna till Vasa och var fulla av förväntningar.

ELDEN

Tuli

Drekasaga

Lilja Margrét 7,1 ára og Anna María 8 ára, Ísland

Einu sinni var dreki. Hann átti heima í Drekalandi. En hann var minnstur af öllum drekunum og þess vegna voru allir alltaf að hía á hann. Það fannst honum svo leiðinlegt að hann strauk að heiman. En hann tók með sér kerti til þess að borða. Þessi dreki hafði vængi en ekki hinir. Þess vegna gat hann flogið yfir fjöll og firnindi.

Allt í einu sá hann stóra höll. Hann labbaði inn og sá drekaprinsessu. Hann varð strax skotinn í henni. En þá kom kóngurinn fram og sagði: "Þú færð ekki dóttur mína fyrr en þú ert búinn að leysa eina þraut. Hérna á gólfinu er kóróna. Þú verður að spúa henni upp á höfuðið á prinsessunni." Drekanum tókst þetta. Hann giftist prinsessunni og þau lifðu hamingjusöm til æviloka.

Drakesaga

Lilja Margrét 7,1 ár og Anna María 8 ár, Ísland

Det var en gång en drake. Han bodde i Drakeland. Men han var den minste av alla drakarna och därför mobbade alla alltid honom. Det tyckte han att var ledsamt så han rymde hemifrån. Men han tog med ett ljus till att äta. Denna draken hade vingar men inte de andra. Därför kunde han flyga över fjäll.

Plötsligt såg han et stort slott. Han gick in och träffade en drakeprinsess. Han blev strax kär i henne. Men då kom kungen och sa: "Du kan inte få min dotter förrän du har löst en uppgift. Här på golvet ligger en krona. Du måste blåsa den up på prinsessans huvud". Det lyckades. Han gifte sig med prinsessan och de levde lyckliga hela livet.

Satuliekin sytytys

Brita Ruutiainen, Suomi

Satuliekin sytytys Monika Riihelän ja Sinikka Starkin johdolla tuntui juhlayltyltä. Silloin todella tunti kuinka ihanaa on saada olla mukana tässä. Maljojen kohotus, ja Satukonferenssi oli saanut virallisen alkunsa. Tosin vähemmän virallisissa tunnelmissa kuten sadussa kuuluukin. Norjalaisissa ja islantilaisissa merkeissä leikittiin ja laulettiin ja tunnelman tihetessä umpinaisessa salissa hiki alkoi virrata itse kultakin. Joku sai auki takaikkunan ja raikas ilma virtasi sisään.

Tanssien ja laulujen jälkeen katseet kokosi islantilaisten tervehdys. Varjokuvaatu isolle seinälle heijastettuna vangitsi lapset kuuntelemaan keskittyen. Tuokion ja koko illan kruunasivat islantilaislasten kaikille ojentamat pienet pussit, jotka sisälsivät Satukiven eli palasen tulivuorta, islantilaista laavaa. Hyvin jaksoivat matkalaiset ja myös meidän ”omat” lapsemme olla mukana, vaikka päivä oli ollut pitkä. Tietysti myös itsellä oli väsymystä havaittavissa ja olikin sadun jälkeen kertakaikkiaan päästävä nukkumaan.

Sagoelden tändes

Brita Ruutiainen, Finland

Sagoelden tändes av Monika Riihelä och Sinikka Stark, det kändes högtidligt. Efter att vi hade skålat var Sagokonferensen officiellt öppnad, dock under mindre officiella former, som sig bör i sagornas värld. Vi sjöng och lekte under ledning av norrmän och islänningar och stämningen tätnade i salen. Någon öppnade fönstret och frisk luft strömmade in.

Efter dansen och sången kom den isländska hälsningen, i form av en skuggbildssaga som visades på den stora väggen och som fångade barnens uppmärksamhet. Kvällen kröntes av att de isländska barnen delade ut små påsar åt alla. Påsarna innehöll en Sagosten, en bit av en vulkan, isländsk lava. Trots att dagen hade varit lång orkade både resenärerna och våra barn vara med. Naturligtvis var vi också själva trötta och det var härligt att efter sagan gå till sängs.

Strampen – Tulen henki

Sanna Hitsala, Suomi

Sade piskotteli Strampenin ruutuikkunoihin. Tihku loi osan tunnelmaa, sillä koleassa ilmassa istuttiin ehkä aavistuksen verran lähempänä toisia. Oli sunnuntai-iltapäivä ja puisen talon täyttivät eri ikäiset konferenssilaiset. Aikuisia tuntui vain olevan paljon lapsia enemmän. Siirtyessäni lähemmäksi lavaa näin pienemmät päät paremmin. Ja siirtäessäni kameran polven tasolle sain aidoimmat elämykset ikuistettua valokuviin.

Tanssiesitykset siivittivät iltapäivän kulkua taidepajojen rinnalla. Musiikki soi ja mustapukeiset tytöt tulivat lavalle. Tanssit houkuttivat katsojat mukaan esityksiin symboliikallaan.

Strampenilta jäivät parhaiten mieleen ne monet yllätykset, joita löytyi kulmien takaa, kun tarpeeksi tarkkaan katsoi. Pieniä ja suuria savikuppeja puulaudalla. Puumerkkejä ja sormenjälkiä papereilla seinissä. Puuta ja nyöriä, kiviä ja hiekkaa. Ja värejä, pilkkuina, palloina ja aaltoina. Strampenilla huomasin myös pojan, joka katsoi vakavana nurkkaan, toisaalle muusta hälinästä. Nurkassa oli nuotio, joka oli rakennettu hiiltyneistä puista ja oranssinkeltaisesta paperista. Liityin joukkoon. Mitähän me tulen hengelle kertoisimme tällaisessa paikassa näiden ihmisten, värien ja äänien ympäröimänä?

Strampen – Eldens ande

Sanna Hitsala, Finland

Regnet piskade på fönsterrutorna i Strampen. Duggregnet skapade en del av stämningen, för i det kyliga vädret satt vi en aning närmare varandra. Det var söndag eftermiddag och huset var fullt av konferensdeltagare i olika åldrar. Det var fler vuxna på plats än barn. Då jag flyttade mig närmare scenen såg jag bättre de mindre huvudena. Och när jag flyttade kameran i nivå med mina knän fick jag en mera äkta stämning på bilderna. Dansföreställningarna och arbetet i konstverkstäderna fick tiden att flyga iväg på eftermiddagen. Musiken började och några svartklädda flickor kom upp på scenen. Dansernas symbolik lockade åskådarna med i föreställningen.

Från Strampen minns jag de många överraskningar man kunde hitta bakom hörnet, om man tittade efter tillräckligt noga. Stora och små keramikfat på ett brede. Bokstäver och fingeravtryck på papper på väggarna. Träd och snören, stenar och sand. Och färger. Prickar, bollar och vågor. På Strampen upptäckte jag också en pojke, som allvarligt stirrade in i en vrå, bortvänd från bullret. I vrån fanns en brasa, som var gjord av förkolnad ved och orangegult papper. Jag ställde mig bredvid honom. Vad kunde vi berätta om eldens ande på detta ställe omgivna av dessa människor, färger och ljud?

Rajatonta yhteisöllisyyttä lasten ehdoilla *Niina Rutanen, Suomi*

Bojoing, bojoing...bong, gong....tsup. Trampoliinin vieterit jäivät värähtelemään, kun kiharatukkainen tyttö pomppasi alas tummalle matolle. Tyttö oikaisi itsensä, pyyhkäisi kutrejaan silmiltään ja kömpi takaisin trampoliinille. Bojoing, bojoing... trampoliini venytti vieteritään yhä hurjemmin.

Trampoliinilla hyppinyt tyttö ei ollut ainoa satusalissa puuhaileva, mukana oli niin daameja hatuissaan, supermies viitassaan kuin lapsia Satukeikka-paidoissakin. Tummat seinät tekivät salista luolamaisen ja kasa roolivaatteita siivittivät mielikuvituksen lentoon, ellei salin nurkassa puisella penkillä istuvalle ja haukottelevalle isälle, niin lapsille ainakin.

Esiintymislava oli suosittu paikka kokeilla roolivaatteiden tehoa. ”Nu ska jag presentera...TSADADAA...!” julisti eräs poika heilauttamalla pitkää takkiaaan. Katsojien puuttuessa hän perääntyi samantien, ja mietti otsa rypyssä lavan perällä uutta aloitusta: ”...eller vad ska jag säga...?” hän mutisi.

Lavan reunalla roolivaatteita pukenut tyttö siirtyi lavalle seuraavaksi. ”Det var en kvinna, och hon såg en man..” hattupäinen tyttö puhui mikrofoniin ja hyppäsi alas lavalta toisen tytön luo. Hän alkoi solmia viittaa toverinsa kaulaan ja jatkoi tarinaansa.

Kosketinsoittimen luona oli vuoron perään joku lapsista soittamassa uusia säveliä. Koneesta lähtevä diskorytmi sai innokkaimman soittajan keinumaan tahdissa, ja lavalla olijat esittelivät hänet kuvitellulle yleisölle.

Gränslös gemenskap på barnens villkor *Niina Rutanen, Finland*

Bojoing, bojoing...bong, gong....tsup. Trampolinens fjädrar svajar när en flicka med lockigt hår hoppar ner på den mörka mattan. Flickan sträcker på sig, stryker håret ur ögonen och kravlar sig upp på trampolinen igen. Bojoing, bojoing... trampolinen fick anstränga sig ännu mer.

Flickan på trampolinen är inte den enda i salen, här finns också damer i hatt, Stålmannen med sin slängkappa och barn i sagofärdsblusar. De mörka väggarna förvandlar salen till en grotta och högen av teaterkläder ger fantasin vingar. Kanske inte för den gäspande pappa som sitter på den hårda bänken i hörnet, men i alla fall för barnen.

Scenen var ett populärt ställe att prova teaterklädernas effekt. ”Nu skall jag presentera ...TSADADAA...!” deklarerar en pojke och viftar med sin långa kappa. I brist på åskådare backar han ut. Med rynkad panna funderar han på ny en introduktion bakom scenen: ”...eller vad ska jag säga...?” muttrar han. En flicka som klätt ut sig i teaterkläder på kanten av scenen kommer fram. ”Det var en kvinna, och hon såg en man...” En flicka med hatt talar i mikrofonen och så hoppar hon ner från scenen till en annan flicka. Hon knyter en slängkappa runt kamratens hals och fortsätter historien.

Vid synten var det alltid något av barnen som spelade nya melodier. Diskorytmen ur maskinen fick de ivrigaste syntspelarna att gunga i takt, och de andra på scenen presenterade musikern för den obefintliga publiken.

I sagosalen, ur tomma intet, uppstod under morgonen flera

Kuin huomaamatta oli satusalissa syntynyt aamun aikana useita piirustuksia ja satuja, joita lapset toivat luokseni lami-
noitavaksi. Laminointikone puski inhottavaa katkua, mutta kuvista tuli kauniita. ”Det kan man använda som tablett!” yksi taiteilijoista innostui, kun muovi kovetti piirustuksen. Lapset tulivat useampi kerrallaan koneen ympärille katselemaan tapahtumaa. ”Nu ska de bli hokus pokus...” Kone imaisi kuvan. ”Nu kommer ambulansen!” ja kuva oli ulkona.

Olin viimein lähdössä salista, kun kuulin ruotsalaistyt-
töjen toistavan: ”Yksi, kaksi, kolme...” Tytöt osoittivat toisiaan ja taas se alkoi: ”Yksi, kaksi, kolme.” Innostuin ja sotkeudu-
in mukaan: ”Ja, ja, yksi, kaksi, kolme ja neljä”, sanoin ja osoitin itseäni. Vieressä olleet suomalaistytöt tulivat kuuntelemaan, ja yksi kysyi epäuskoisena: ”Puhuuko nuo suomee?” Vastasin, että joitain sanoja ja pyysin ruotsalaisia kertomaan, mitä numerot ovat heidän kielellään. Samassa huomasin, että tapoin hössötykselläni lasten innostuksen. He hajaantuivat omiin nurkkiinsa. Niin tietysti. Tämähän on lasten juttu.

teckningar och sagor, som barnen gav mig för laminering. Lamineringsmaskinen stank förfärligt, men bilderna blev vackra. ”Den kan man använda som tablett!” sade en av konstnärerna ivrigt, när laminatet gjorde teckningen hård. Barnen samlades runt maskinen för att se vad som hände. ”Nu ska det bli hokus pokus...” Maskinen sög i sig bilden. ”Nu kommer ambulansen!” och bilden var ute.

Jag var på väg ut, då jag hörde några svenska flickor säga: ”Yksi, kaksi, kolme...” Flickorna pekade på varandra och de upprepade: ”Yksi, kaksi, kolme.” Jag blev entusiastisk och blandade mig i: ”Ja, ja, yksi, kaksi, kolme ja neljä”, sade jag och pekade på mig själv. Några finska flickor som stätt brevid kom för att lyssna, och en av dem sade misstroget: ”Talar de finska?” Jag svarade ”Några ord” och bad svenskarna att berätta vad siffrorna heter på deras språk. Då upptäckte jag, att jag med min iver dödade barnens entusiasm. De skingrades till sina egna hörn. Det så klart. Det här var ju barnens grej.

SAGOTÄLTET

Satutelтта

Under sagokonferensen var barnen speciellt förtjusta i sagorummet och sagotältet. I sagotältet var alltid någon av sagopedagogerna redo att skriva upp barnens egna historier. Det var barnens eget rike på riktigt. Barnen var initiativtagare till händelseförloppet och vi vuxna hade en hel del att lära oss.

 Prinsesse Fumle, dronning Thilde og prins Chris
 Thilde 7 år, Gørding skole, Danmark

Historien handler om prinsesse Fumle, dronning Thilde og prins Chris. Der kom en slange og ville æde dem. Og de var lige ved at blive ædt. Så skyndte de sig væk. Og prinsen brugte sit sværd. De blev allesammen bidt i benet undtagen prinsen. Så kom de på sygehuset og da såret var vokset sammen kom de ud fra sygehuset. Så løb de væk og levet til deres dages ende.

Sagan om pojken

Neriman Davut 6 år, förskolan Visselpipan, Upplands Väsby, Sverige

Det var en gång en liten pojke som hette Max och så hade han en tjejkompis som hette Natalie. Sen letade dom efter ett hus för dom hade inget hus. Sen hittade dom ett hus på Kavallerigatan. Sen bråkade dom jättemycke för dom hade ingen bebis. Sen letade flickan efter ett eget hus. Dom bodde nära varandra men dom ville inte bo tillsammans!

En prinsessa

Madelene Engström 3,5 år; förskolan Visselpipan,
Upplands Väsby, Sverige

Det var en gång att det var en prinsessa som hade en sten och en prins och en flicka och en pojke som hade en sän här; en sten. Sen kom en drake till de, en liten drake för att han var snäll. Och de skulle ta diamante, flicka och pojken och pappan och mamman. När draken gick hem kom en gris och en groda, och en hare. När prinsen dödade drake, när han springde iväg så gjorde han va h-h-h-h. Han tog stenen och dödade draken. Så springde dom iväg med sten mamman och pappa, pojken och flickan. Sen ingen mera.

Laavatunneli

Tomas Niemistö 5 v., Suomi

Olipa kerran yks laavatunneli, ja opettaja meni katsomaan, minkäläistä siinä oli. Siellä oli vielä luolaihmiä. Sitten niillä oli naamiot päällä, ja ne oli suuttunut sille opettajalle. Sitten ne järjesti ansan,

jossa oli syvä kuoppa, mutta ne oli laittanut vettä päälle. Ne oli peittänyt sen samalla lailla, kun oli ennenkin olleet. Sitten opettaja astu siihen, ja sitten se opettaja, kun se tippu, se alko räähkyä, kun se ei päässyt pois sieltä. Ja sitten ne alko tulla vanhemmaks, ja ne pamahti. Sitten pamahti niin, että tuli tasasta. Sitten opettaja pääsi taas pois sieltä.

En gutt som skulle bade

Tuva 6 år; Bjørnebekken barnehage, Tromsø,
Norge

Det var en gang en gutt som skulle bade. Men så visste han ikke at det va det døde havet. Da han dykka så han masse døde dyr og sin Herre, og han kom opp til himmelen... Og nu har ä ikke mer.

Jeg vil lave en mand

Mia 3,11 år; børnehaven Diamantvej, Hårlev,
Danmark

Jeg vil lave en mand. Og et hus. Og en ko. Og en hest. Og et æg. Og en sol. Og en mand. Og en hest. Og en dukkevogn. Og et tag. Og et riddertelt. (Hvad skete

der så?) Der skete at hesten blev død, fordi jægeren skudt den. Og så skete der at koen blev død, fordi en drage havde spist den. Og hesten var død fordi en fugl havde spist den. Og så skete der ikke mere.

 Koen
 Maja Larsen 7,10 år, SFO Til-Pas Borgerdiget, Herlev, Danmark

Der var en gang en ko. (Maja hvisker sammen med Nete. Nete siger "noget med en sol".) Den var venner med en sol. Men solen der var gået væk, for det var vinter. Og koen som het Mette, hun skulle ud og stå på ski. Men det var hun ikke god til. Først så faldt hun, og så landte hun på ryggen. Så faldt hun og landte på maven og så gad hun ikke og stå på ski længere.

Så gik hun over og hentede sin kælke. Så troede hun at solen stadigvæk var der, og så spurgte hun sol, så råbte hun: "Sol, sol kom ned og se, jeg skal kælke nu, vil du ikke hjælpe mig?" Men solen svarede hende ikke - den var væk. Og så er den historie slut.

 Der var engang en trold
 Anna Katrine 5,9 år Børnehaven Holte, Danmark

Der var engang en trold. Han boede i en hytte ude i skoven. Og en dag så gik han ude i skoven og plukkede nogle blomster. Og så så han nogle jordbær og nogle kirsebær, og dem plukkede han også. Så gik han hjem, og så lavede han noget aftensmad, som han spiste. Og så gik han ud på badeværelset og tog sit nattøj på og så gik han i seng. Næste morgen vågnede han, og så tog han tøj på og satte sig ved sit morgenbord og spiste morgenmad, og så lavede han det samme den dag, og så slut.

Det var en gang en sebra
Daniel 3,5 år, Minde barnehage, Bergen, Norge

Det var en gang en sebra så bodde i et kjempestort hus. Så langt og stort. Det var tusen millioner stort. Så ødelegget han hele huset, og spratt opp og lagde et nytt et. Og han hoppet oppå en snop og spiste hele opp. Og det var den historien.

En vits

Tuva 6 år, Bjørnebekken barnehage, Tromsø, Norge

Ä kan fortelle dokker en vits, at sjura har lagt sä et reir oppå lyset i barnehagen. Sä va det ute. For den har fått to egg

Jörgen 5 år, Bjørnebekken barnehage, Tromsø, Norge

En gang kom det en mann på stien. Og så va det et lokk på det (stien). Å så når han gikk datt han ned i hollet. Å så va det masse vann der. Så blei han sendt ut i havet me vannet. Å så svømte han til land. Å så gikk han hjem og henta tørre klär. No va eventyret ute.

Pääkallo-niminen poika

Ville 7 v. ja Paula 7 v., Kajaani, Suomi

Olipa kerran Pääkallo-niminen poika. Ja sillä ei ollut kuin kaksi hammasta. Ja Pääkallo lähti kaupungille ja osti sieltä jäätelön. Ja hänellä oli puukko mat-

kassa. Ja poliisi tuli ja pidätti hänet. Ja se joutui vankilaan ja sitä hakattiin pampulla päähän. Sillä halkes pää ku sitä oli hakattu niin monesti pampulla päähän. Ja hän liimasi pään kiinni. Ja hän liimasi pampun omaan käteensä. Ja hän särki pampulla kalterit. Ja hän meni kauppaan ja osti sieltä makkaran. Ja se syötti yhdelle koiralle sen makkaran, koska se oli myrkytetty. Se hakkasi sitä pampulla päähän. Loppu.

Kummituslinna

Henkka 9 v., Eero 8 v. ja Saku 9 v. ,Pyhäsalmi,
Suomii

Se oli hirveen kauhee. Sinne ei uskaltanut kukkaan mennä. Siellä oli viisi kummitusta. Ja kaksi luurankoa. Saman verran vampyyreja. Kolme noitaa ja viisi norsua, sata lepakkoa ja yksi marsu. Se marsu oli pelottavin, myös hyvin tyhmä, koska hänellä ei ollut muuta kuin hämähäkin kokoiset aivot. (Eihän sillä muutenkaan ole.) Yksi huono puoli, hänellä ei ollut häntää. (Eihän marsuilla muutenkaan ole.) Mutta sille kasvoi häntä, mutta taas vampyyri puraisi sen poikki. Sitten tuli köyhäläispoika taloon. Ensin hyökkäsivät vampyyrit piiloistaan. Poika sanoi: ”Painukaa tiehenne!” Sitten tuli marsu ja pelotti pojan pois. Ja poika tuli takaisin ja tappoi marsun. Sitten tuli norsu ja otti kuolleen marsun ja vei sen aarteen luo. Sinne tuli poika ja täytti marsun rahoilla ja lähti kotiin. Poika rikastui ja kuoli onneensa.

Spökslottet

Henkka 9 år, Eero 8 år och Saku 9 år, Pyhäsalmi,
Finland

Det var förfärligt hemskt. Ingen vågade sig dit. Där var fem stycken spöken. Och två skelett. Lika många vampyrer. Tre häxor och fem elefanter, hundra fladdermöss och ett marsvin. Det där marsvinet var mest skrämmande, också mycket dum, för att han hade lika stor hjärna som en spindel. (Det har den ju inte.) En dålig sak, han hade ingen svans. (Det har ju inte marsvinet). Men svansen växte till, men vampyren bet av den igen. Sedan kom en fattig pojke till huset. Först anföll vampyrerna från sina gömmor. Pojken sade: ”Ge er iväg!” Sedan kom marsvinet och skrämde bort pojken. Och pojken kom tillbaka och dödade marsvinet. Sedan kom elefanten och tog det döda marsvinet och tog den till skatten. Pojken kom dit och fyllde marsvinet med pengar och gick hem. Pojken blev rik och dog av sin lycka.

Litla kanínan

Porkell Viktor Þorsteinsson 5,10, Ísland

Það var einu sinni kanína sem átti 3 örn. Börnin áttu lítinn frænda sem var dáinn. Frændi þeirra var svo leiðinlegur við kanínuforingjann að það kom einhver og drap hann. Bang! Bang!

Mötkympiainen

Laura Kamila, Unituulen päiväkoti, Vaasa, Suomi

Mötkympiainen tallusteli taidepajan lattialla. Se oli vielä jähmeä, kun oli kylmä! Lentämään se ei päässyt, vaikka olisi halunnutkin. Se mönki punaiselle matolle, ja kuljin sen perässä. Siihen ei saa koskea, ettei se pistä. Voiko sen päälle astua? Ei, en uskalla...

Den lille kanin

Porkell Viktor Þorsteinsson 5,10, ár Ísland

Der var engang en kanin som havde 3 børn. Børnene havde en nivø som var død. Deres nivø var så kedelig overfor kanin-generalen at nogen kom og dræbte ham. Bang! Bang!

Klumpgetingen

Laura Kamila, Vasa, Finland

Klumpgetingen tassade på konstverkstadens golv. Den var ännu stel, eftersom det var kallt! Den kunde inte flyga trots att den ville. Den kröp till den röda mattan, och jag gick efter den. Man får inte röra den, för att den inte skall sticka. Kan man stiga på den? Nej, jag vågar inte...

Fyra små sköldpaddor Fanny Sundman 6 år Vasa, Finland

Det var en gång fyra små sköldpaddor och dom var i ett akvarium och dom tyckte jag om. Och jag fick mata dom och sen så låg en sköldpadda bara och den sov. Och sen så vaknade den och börja leka med dom andra. Dom lekte kissa (= katt) och sen så började dom andra leka och då tog jag upp den. Så var sagan slut.

Historien om Dracula og Tulle Menja 8,8 år, SFO Årre, Danmark

Der var engang en lille Dracula. Den boede på et slot. Og han havde en ven der hed Tulle. Og så havde Dracula tre søstre, men de var døde. Men Tulle hun havde ingen far og mor - dem havde hun ihvertfælde ikke set. Og så tænkte Dracula på et eller andet og Tulle spurgte ham: "Hvad tænker du på?" Og så sagde Dracula: "Jeg tænker på min mor og far (de var også døde)." Og Tulle tænkede også på noget, men det var bare for sjov. Og så spurgte

Dracula at: "Ik` noget for det var bare for sjov at jeg tænkede på noget". Og så spurgte Dracula om at: "Hvorfor bliver det aldrig lyst udenfor?" Så sagde Dracula: "Skal vi ikke gå ud på gravstederne?" "Jo", sagde Tulle så. Og så levede de lykkeligt til deres dages ende.

Satuteltassa Tajja Salonen, Suomi

Satuteltassa minulle avautui oiva tilaisuus käyttää ja kehittää ruotsin kielen taitoani, kun teltaan asettuivat innokkaat ruotsalaiset satutyötöt Felicia ja Amanda. Kerroin heille kielitaitoni puutteellisuudesta ja kysyin, voisimmeko silti yhdessä yrittää, ja tytöt olivat oitis innokkaina valmiita yhteistyöhön. Ja se sujuikin loistavasti. Tytöt kilpaa selittivät minulle sanoja ja asioita, joita en ymmärtänyt. Kysyin heiltä mm., mikä on häxa, ja he näyttivät pitkää nenää reippaasti minulle eli kyseessä oli jokin noita. Samoin he selittivät innolla minulle, mikä on slott eli piirsivät ilmaan linnan tornin, ja jo ymmärsin heitä. Sadun loputtua luin sen vielä heille ja olimme kaikki kolme todella ylpeitä yhteistyöstämme ja -ymmärrykestämme.

Simultaanisadutus

Monika Riihelä, Suomi

Vaasassa käytettiin ensimmäistä kertaa simultaani-sadutusta uutena sadutuksen muotona. Simultaani-sadutuksen välityksellä kaksi esikouluikäistä ruotsia puhuvaa tyttöä Göteborgista ja kaksi suomea puhuvaa tyttöä Kotkasta keksivät yhteisen sadun Koiranpennusta. Lapset kertoivat omalla kielellään, vuoroin ruotsiksi ja vuoroin suomeksi. Aikuisen kirjoittaessa satua hän myös samalla luki tarinaa kääntäen sitä toiselle kielelle. Lapset istuivat vierekkäin satuteltan lattialla tyynyillä. Satupedagogi kirjasi heidän kerrontaansa ja käänsi sitä vuoroin ruotsiksi, vuoroin suomeksi. Tytöt kuuntelivat tarkasti ja jatkoivat juttua aina kuultuaan käännöksen.

Simultansagotering

Monika Riihelä, Finland

I Vasa upplevde vi första gången hur simultansagotering kan gå till. Fyra sexåriga flickor, två finskspråkiga från Kotka och två svensktalande från Göteborg hade tidigare sänt sagor till varandra. Nu ville de göra en grupsaga tillsammans. Flickorna satt på kuddar i sago-tältet och jag fick agera översättande simultansagopedagog. Barnen talade sitt eget språk och så blev sagan om hundvalpen till.

Koiranpentu on sadun nimi.
Det var en gång en hundvalp,
som gick ut och gick.
Hän tapasi toisen koiranpennun ja
rakastui.
Så gifte dom sig
Ja joka päivä koiranpentu meni hakemaan
tyttökoiralle ruokaa.
Sit ne sai pentuja.
Sedan hade dom fest.
På festen var många hundar, som dansa.
Sedan fick man köpa lotter.
Koiraperhe voitti.
Sen vann de ett pris.
Palkinto oli hieno.
Palkinto oli paljon rahaa.
Så var det mycket pengar i priset.
Rahat tuhlattiin.
Så gjorde dom ett dop till dom.
De slösade bort pengarna till hundmat.
Loppu.
Så skall man rita en hundvalp där på
papperet.

DAGHEMMEN FÅR BESÖK

Päiväkotivierailut

Besöket på vändaghemmet

Carola Norrgård-Pensar Vasa, Finland

 Konferensens absoluta höjdpunkt för oss blev besöket på vårt daghem i Vasa av vårt vändaghem från Köpenhamn. Vi stortrivdes alla med varandra och lyckades skapa en nära och avslappnad kontakt när vi satt i en stor ring och höll gemensam samling. Barn och vuxna presenterade sig för varandra. Vi sjöng och berättade sagor, såg diabilder från Köpenhamn osv. Kulturella särdrag, likheter och olikheter uppmärksammades och vi konstaterade att mycket finns som förenar oss både kulturellt och i synen på det pedagogiska arbetet.

Barnen från Köpenhamn hade alla i förväg sänt teckningar och sagor till oss och dessa fanns nu på anslagstavlan. Upptäckten gav de danska barnen en stark upplevelse när de kunde konkret konstatera vart deras post tagit vägen. De var alldeles uppenbart både förundrade och stolta över detta händelsförlopp.

Nytkö niitten jo pitää lähteä?

Brita Ruutiainen Vaasa, Suomi

”Nytkö niitten jo pitää lähteä? Kirjoitetaan heti satukirje!”, kommentoivat lapset vieraiden lähtiesä. Päiväkodin lapset muodostivat kunniakujan ulko-ovelle. Tuntui haikealta. Mutta oli olemassa myös tunne siitä, ettei tämä pääty tähän. Tämä on vasta alkanut. Olemme nyt löytäneet jotain uutta, todella hyvää ja hienoa, vaalimisen ja jatkamisen arvoista toimintaa.

Tiistaina kokoonnuimme yliopiston nurmikolle kauniissa säässä lopettelemaan Satukonferenssia. Keltaiset ilmapallot jokaisen lapsen kädessä kuvasivat hyvin aurinkoista Vaasaa ja iloista Satukeikkaa.

Måste de redan åka?

Brita Ruutiainen Vasa, Finland

”Måste de redan åka iväg? Vi skriver genast ett sago-brev!”, sade barnen när gästerna skulle resa. Daghems barn formade en hedersuppvaktning vid ytterdörren. Det kändes nostalgiskt. Men det fanns också en känsla av att det här tar inte slut nu. Det är bara början. Nu har vi funnit något nytt, något verkligen bra och fint, som är värt att värna om och bygga vidare på.

På tisdagen samlades vi på universitetets gräsmatta i det vackra vädret för att avsluta Sagokonferensen. De gula ballongerna i barnens händer symboliserade Vasa i solsken samt den glada Sagofärden.

MINNEN FRÅN VASA

Muistoja Vaasasta

Anna ja Tomas satukonferenssissa *Liisa Karlsson Helsinki, Suomi*

Vaasassa satuhotelli Teklassa vieraita vastaanotti isot, värikkäät vaasalaislasten piirroukset. Kaikki käyttävät kertoivat kuvin ja tekstein tuliaiheesta. Rintaan sovitettiin Pohjoismaisen Satukeikan logopinssi omalla nimikirjoituksella ja maan lipulla varustettuna. Hotellin uumenista löytyi myös tumma Satusali, syntetisaattoreineen, teatterivaatteineen ja satukirjoineen. Kun saliin tuli göteborgilaisia lapsia, astelivat he heti lavalle ja eräs tyttö sanoi mikrofoniin: ”Nu ska vi berätta en saga” (Nyt me kerrotaan satu). Ja niin alkoi esitys paksusta, ilkeästä tädistä, jonka taustaeffektit olivat ruotsalaisen isän improvisoimia. Aikuiset eli ”satupedagogit” ja äidit istutettiin katsomoon.

Anna (3v. 11kk.) ja Tomas (5v. 9kk.) pukeutuivat tullaatteisiinsa lauantai-illan avajaisia varten. Anna ihastui Norjan lipun väreihin, joita norjalaislapset heiluttivat esiintyessään. Myöhemmin lasten palattua kotiin alkoikin kiivas lipputehtailu. Tomas iloitsi eniten tavatessaan avajaisjuhlassa vanhan ystävänsä Aasen Norjasta, joka antoi pojalle kansallisvärein koristellun rintaneulan. Sitä Tomas säilytti kunnia-paikalla koko konferenssin ajan islantilaisilta saamansa laava-

Anna och Tomas på sagokonferens *Liisa Karlsson Helsingfors, Finland*

Stora färgstarka teckningar ritade av Vasabarn mötte gästerna som anlände till hotellet Tekla i Vasa. Alla lokaliteter behandlade temat elden i bild och text. När vi kom in fäste vi på våra blusar Den nordiska sagofärdens märke med våra egna namn och finska flaggan. Inne i hotellet fann vi den mörka Sagosalen med musikinstrument, teaterkläder och sagoböcker. När barn från Göteborg kom in i salen, gick de genast fram till scenen och en flicka talade i mikrofonen: ”Nu ska vi berätta en saga”. Och så började föreställningen om den tjocka, elaka tanten till improviserat ackompanjement av en svensk pappa. Vi vuxna, sagopedagoger och mammor, fick slå oss ner som publik.

Anna (3 år 11 mån.) och Tomas (5 år 9 mån.) från Helsingfors klädde sig i sina eldkläder för lördagskvällens öppningsceremonier. Anna blev förtjust i färgerna i den norska flaggan, som barnen från Norge viftade med under sitt uppförande. Senare när barnen hade återvänt hem, startade de en intensiv tillverkning av flaggor. Tomas gladde sig mest över att få träffa sin gamla vän Aase från Norge vid invigningsfesten. Hon gav honom en bröstnål med Norges nationalfärg.

kiven vierellä. Iltapalalla Anna ja Tomas maistoivat norjalaista meetvurstia, joka oli ”paljon hyvempää kuin suomalaisen”. Ilta päättyi diskotansseihin. Aamulla lapset kiirehtivät Satusaliin ja Tomas totesi: ”Ensin me oltiin Tunisiassa ja sitten Tampereella matkalla. Nyt me ollaan Vaasassa ja täällä on kivointa!”

Ruotsalaisten ja tanskalaisten yhteisleikit ja -tanssit tempasivat Tomaksen ja Annan mukaansa, eivätkä kielierot haitanneet lainkaan. Ehdoton suosikki oli lasten omien satujen telttä, johon osa konferenssin osanottajalapsista jaksoi jonottaa jopa pari tuntia. Teltassa aikuinen kirjasi lapsen tai lapsiryhmän sadun, jonka sai itse vaikka laminoida tai sitoa kirjaksi viereisessä nurkassa. Anna ja Tomas eivät halunneet sinne satuilemaan ensimmäisinä päivinä, mutta aina ennen nukkumaan menoa oli päästävä hotellin Satusaliin. Sen olivat lapset ottaneet omakseen eikä aikuisia tarvittu.

Göteborgilaisäiti kertoi kysyneensä tyttäreltään, mikä oli kivointa tällä reissulla, johon hän oli ajatellut lapsensa vastaavan lentokonematka tai jotakin muuta ennen kokematon-ta, mutta tyttö vastasi epäroimättä: hotellin Satusali.

Konferenssin aikana ilmestyi hotellihuoneiden oviin sisällä asuvien lasten esittelyt. Ne olivat piirroksia ja lasten omia kertomuksia. Tomaskin teki oman esittelyn. Hän saneli Jussi ja perhonen -satunsa ulkomuistista, mikä ei ollut vaikeaa, sillä olihan hän lukenut kertomuksensa jo monesti.

Sisarukset saivat uusia ystäviä silloin, kun he saivat leikkiä tai olla vapaasti ilman järjestettyjä toimintatuokioita. Stram-

Den placerade Tomas på hedersplatsen, vid lavastenen som han fått av islänningarna. Vid kvällsmålet smakade Anna och Tomas på norsk medvurst, som var ”mycket bättre än den finska”. Kvällen avslutades med discodans. På morgonen skyndade sig barnen till Sagosalen och Tomas sade: ”Först var vi i Tunisien och sedan i Tammerfors på resa. Nu är vi i Vasa och här är det bäst!”

Svenskarnas och danskarnas ringdanser och lekar lockade Tomas och Anna ut på golvet. Språkskillnaderna störde inte alls. Höjdpunkten var barnens eget sagotält. Utanför tältet stod barnen i kö, en del till och med ett par timmar, för att få komma in och bli sagoterade. I tältet skrev en vuxen upp barnets eller barngruppens saga, som barnen sedan själva fick laminera eller binda in till en bok i hörnet bredvid. Anna och Tomas ville inte gå in i tältet den första dagen, men alltid före läggdags var de helt enkelt tvungna att leka i sagosalen. Barnen hade gjort salen till sin och vuxna behövdes inte alls. En mamma från Göteborg berättade att hon frågat sin dotter, vad som var bäst på resan. Hon väntade sig att det skulle vara flygresan eller någonting annat flickan inte upplevt förut. Men flickan svarade på fläcken: hotellets Sagosal.

Under konferensen blev hotellrummens dörrar beklädda med presentationer av de barn som bodde innanför. Det var teckningar och barnens egna berättelser. Tomas gjorde även han sin egen presentation. Han dikterade utantill sin saga om Jussi och fjärilen. Det var ju inte svårt, då han redan hade läst den själv så många gånger.

Tomas och Anna fick nya vänner då de hade möjlighet att

penin toimintakeskuksen ulkopuolella oli pihalaiva, jossa lapsista oli hauska seikkailla merirosvoina ja kapteenina uuden ystävän kanssa.

Viimeisen illan konferenssiohjelma päättyi Strampenilla vaasalaisten esityksiin. Tilausbussien oli määrä viedä kaikki takaisin satuhotelliin. Bussit olivat myöhässä, mikä tuskastutti joitakin aikuisia. Lapset alkoivat nyt puolestaan organisoida itselleen ohjelmaa. Anna ja Tomas menivät satuteltaan. Teltassa istui kolme ruotsalaistyttöä, aikuiset kirjaajat olivat jo lähteneet. Tytöt alkoivat saduttaa suomalaissaruksia: ”Vad heter sagan?” (= ”Mikä on sadun nimi?”) kysyivät tytöt. Teltasta kuului kikatusta ja hihitystä, satujen kerronta-leikki oli päässyt alkuun erimaalaisten lasten kesken. Samaan aikaan alkoi kaiuttimista kuulua vitsin kerrontaa. Lapsijoukko oli vallannut showlavan ja he esiintyivät spontaanisti mikrofonin kanssa.

Vielä myöhään illalla löytyi hotellin Satusalista kaveri. Tomas tuli salista posket hehkuen ja kertoi, että oli riehunut erään pojan kanssa: ”Mä puhuin ruotsia ja se poika jotain muuta kieltä, jota mä en osannut. Me ymmärrettiin ihan hyvin toisiamme”, kertoi Tomas. Tiistaiamuna koitti päätöspäivä ja kotiinlähtö.

leka eller ha fritt utan organiserad verksamhet. Utanför kulturcentret Strampen fanns en stor båt på gården. Där tyckte barnen om att leka sjörövare och kapten tillsammans med sina nya vänner.

Sista kvällen avslutades på Strampen med uppvisningar av Vasaborna. När programmet var slut skulle hyrda bussar föra alla tillbaka till hotellet. Men bussarna var försenade, vilket irriterade en del vuxna. Då började barnen organisera ett eget program. Anna och Tomas gick in i sagotältet. I tältet satt tre flickor från Sverige, de vuxna sagopedagogerna hade redan gett sig av. Flickorna började sagotera de finländska barnen. ”Vad heter sagan?”, frågade de. Det hördes fnitter och skratt från tältet när sagoberättarleken tog fart mellan dessa barn från olika länder. Samtidigt hördes vitsar berättas från mikrofonerna på scenen. Barnaskaran hade intagit hela lokalen och de uppträdde med sina spontana historier tillsammans vid mikrofonen.

Sent samma kväll fick Tomas en ny vän i hotellets sagosal. Han kom rödkindad från sagosalen och berättade att han hade rusat omkring med en annan pojke. ”Jag talade svenska och den där pojken talade någonting annat, som jag inte kan. Vi förstod varandra riktigt bra”, berättade Tomas. På tisdagsmorgonen var det dags för hemfärden.

BARN PÅ SAGOKONFERENS I UPPLANDS VÄSBY

Lapset Upplands Väsbyn satukonferensissa

Efter sagokonferensen i Vasa sände barn från fem nordiska länder sagopost till varandra. Samarbetet hade fått nya fastare former tack vare den gemensamma träffen. Det kändes helt annorlunda att få och att sända post när man visste vem mottagaren var. Även för pedagogerna blev det lättare att utbyta erfarenheter då de hade träffats. Många av dem deltog även i planeringsmötet inför följande sagokonferens, som hölls i Upplands Väsby i Sverige 1998. Barnen från Upplands Väsby deltog i förberedelserna.

Mellan lördagen den 30 maj och tisdagen den 2 juni 1998 träffades sagobrevvänner, föräldrar, pedagoger och forskare från fem vädersträck på fem språk i Den andra nordiska sago-konferensen. Berättande och lekar, diskussioner och fester, träffar och studiebesök varvades med varandra under dessa dagar. Sagohallen i hjärtat av konferensen inspirerade såväl barn som vuxna till nya kontakter och nya sagor i en aldrig sinande ström av berättarglädje.

Vaasan satukonferenssin jälkeen viiden Pohjoismaan lapset lähettivät satupostia toisilleen. Yhteistyö tiivistyi konkreettiseen tapaamiseen. Tuntui aivan erilaiselta saada ja lähettää postia, kun tiesi kuka vastaanottaja oli. Ammattilaisten oli myös helpompi vaihtaa kokemuksia kun olivat tavanneet konferensissa, monet jo suunnitteluseminaarissa. Seuraavana vuonna 1998 satukonferenssi järjestettiin Ruotsissa ja Upplands Väsbyn lapset olivat vahvasti mukana valmisteluissa. Satuilevien lasten lisäksi myös saduttavilla aikuisilla, satupedagogeilla, yhteyshenkilöillä, tutkijoilla ja vanhemmilla oli konferenssissa arvokas tilaisuus tavata, vaihtaa kuulumisia, ajatuksia ja ideoita ja näin lujittaa yhteydenpitoa. Ohjelmaan kuului keskustelutilaisuuksia aikuisille ja Satusali oli lasten ehdoton suosikki.

VI STARTAR!

Matka alkaa!

Svíþjóðarferðin

Anna María 8 ára, Ísland

Ég fór með flugvél frá Íslandi. Það var mjög gaman á leiðinni. Við fengum að horfa á sjónvarpið. Þegar við komum til Svíþjóðar var tekið mjög vel á móti okkur. Við fórum í rútu sem keyrði okkur á hótelið. Þar var stór salur þar sem hægt var að gera ýmislegt eins og að láta greiða og spreyja hárið, láta mála sig, hoppa á trampólin og fara í tjöld þar sem hægt var að lita, mála og segja sögur. Við lékum leikrit sem heitir "Ástarsaga úr fjöllunum". Ég lék eitt tröllabarnið og hinir krakkarnir léku líka tröllabörn. Það voru tveir fullorðnir sem léku Flumbru og tröllapabba. Ég fór í sund þar sem var vatnadískó. Mér fannst mjög skemmtilegt í ferðinni. En mér þótti skemmtilegast að mála mig

Sverigereisen

Anna María 8 ár, Ísland

Jeg reiste med et fly fra Island. Det var veldig morsomt. Vi fikk se på TV underveis. Når vi kom til Sverige fikk vi veldig varm mottakelse. Vi kjørte med en buss til hotellet. Der var en veldig stor sal hvor man kunne gjøre forskjellige ting for eksempel å få håret frisert og sprayet, å få ansiktet sminket, å hoppe på en trampolin og å farve, måle og lave fortellinger i et telt. Vi oppførte et skuespill som heter "Kjærlighetsfortelling fra bjerget". Jeg hadde en rolle som et trollbarn og de andre barna var også trollbarn. Det var to voksne som hadde roller som Flumbra (trollkerring) og trollpappaen. Jeg var i en svømmebasseng hvor der var vanddisko. Jeg hadde det veldig morsomt under reisen men det som jeg syntes mest moro var at sminke meg

Anna Lísu

Svava Rós 2.6 ára, Ísland

Ég fór í bílinn hjá Önnu Lísu. Ég var með pennaveski og Línu Langsokk og nammi. Ég sá fuglana og fiskana. Anna Lísu var að keyra okkur. Hún var að sýna okkur bátana og fiskana og ljónið.

Ruotsissa kaksi tyttöä

Sanna Vitikainen 6 v. ja Suvi Hietamies 7 v.,
Kotka, Suomi

Ensin meidät vietiin autolla bussipysäkille. Sitten meidät vietiin lentokoneeseen. Ja lentokoneesta meidät vietiin Ruotsiin. Me saimme oman huoneenkin, ja se oli tosi hieno. Sitten meidän täytyi mennä alakertaan syömään. Kun olimme syöneet, niin saimme jätskit. Jäätelöt olivat tosi pitkät ja hyvänmakuiset. Sitten me menimme yläkertaan katsomaan, olikohan jo sänky laitettu. Kun näimme, että sänky oli laitettu, me menimme lepäämään. Kun oltiin vähän aikaa lepäämässä, niin sitten mentiin alas hissillä kauppaan ostamaan lakua. Laku oli hyvää, ja menimme

Anna Lísu

Svava Rós 2.6 ár, Ísland

Jeg kom med i bilen hos Anna Lisa. Jeg var med penal og Lina Langströmpe og gottis. Jeg så fuglene og fiskene. Anna Lisa holdt på med å kjøre oss. Hun viste oss båtene og fiskene og løven.

Två flickor i Sverige

Sanna Vitikainen 6 år och Suvi Hietamies 7 år,
Kotka, Finland

Först blev vi förda med bil till busshållplatsen. Sedan fördes vi till flygplanet. Och från flygplanet fördes vi till Sverige. Vi fick till och med ett eget rum och det var verkligen fint. Sedan skulle vi gå ner för att äta. När vi hade ätit fick vi glass. Glasspinnarna var riktigt långa och smakade bra. Sedan gick vi tillbaka upp för att se om sängarna hade blivit bäddade. När vi såg att sängen var bäddad gick vi och vilade oss. När vi hade vilat oss en stund åkte vi ner med hissen till butiken för att köpa lakrits. Lakritsen smakade bra och vi gick in i det fina hotellet för att äta den. Den var ganska god och

hienoon hotelliin syömään sitä. Se oli aika hyvää, ja sitä riitti huomiseksikin. Sitten meidän oli jo aika käydä nukkumaan.

Tuli aamu, ja sitten me läheteltiin isille, siskoille ja veljille kortit. Sitten meidän piti mennä kauppaan ostamaan ruokaa ja syömään sitä, koska meillä oli nälkä, ja kun olimme syöneet sen, me saimme taas makeisia. Sitten kun olimme syöneet makeisia, menimme huoneeseen ottamaan pienet nokoset. Sitten meillä oli herätyskello mukana. Kun se alkoi soimaan, me ihmettelimme, mikä se oli. Sitten me heräsimme ja menimme alakertaan hissillä. Me menimme ulos, ja siellä oli leijonapatsaat. Me mentiin niitten selkään. Ja sitten kun me menimme niitten selkään, meistä otettiin valokuvat. Kun valokuvat oli otettu, me menimme kauppaan. Me ostimme sieltä päärynäjätskit. Sitten kun olimme syöneet jäätelöt, niin menimme syömään päivärुokaa, joka oli spagettiä. Sitten kun olimme syöneet, menimme lentokoneella kotiin. Kaikkein kivointa oli hiusten värjäys ja papukaijojen ja kalojen katselu. Kun olimme kotona, jaoimme tuliaiset siskoille ja veljille ja isille. Kun oli ilta, kävimme nukkumaan ja kun oli aamu, söimme aamupalan. Loppu.

den räckte till nästa dag också. Sedan var det tid för oss att lägga oss.

Det blev morgon och sedan skickade vi iväg kort åt våra pappor, systrar och bröder. Sedan skulle vi till butiken för att köpa mat och äta den, för vi var hungriga, och när vi ätit, fick vi igen godis. När vi ätit godisen gick vi till rummet för att ta en tupplur. Sedan hade vi väckarklockan med oss. När den började ringa undrade vi vad det var. Sedan vaknade vi och gick ner med hissen. Vi gick ut och där var lejonstatyer. Vi gick upp på deras ryggar. Och när vi var på ryggarna blev vi fotograferade. När fotografierna hade tagits gick vi till butiken. Vi köpte päronglass. Sedan när vi ätit glassen gick vi för att äta middag, som var spagetti. När vi ätit, for vi hem med flygplanet. Roligast var att färga håret och att titta på papegojorna och fiskarna. När vi kommit hem delade vi ut gåvorna från resan till våra systrar och bröder och pappor. När det blev kväll gick vi och sova och när det blev morgon åt vi frukost. Slut.

SAGOHALLEN

Satusali

Innvigelsen var flott

Pedagogene fra Bergen, Norge

Innvigelsen var stemningsfull og høytidelig. Flott med skuespilleren som mimet på scenen. Sagohallen var flott dekorert med sagotrær, vanndræper, fisker og andre ting som ga oss gode ideer til videre jobbing. Det var flott med kappene til arrangørene. De var både dekorative og lett å se: så vi fant fort en som kunne hjelpe.

Nielas tulta

Laura Sariola 4 v. 4 kk Vaasa, Suomi

Mies ihan oikeesti nielas tulta...Ne laittaa vettä, muuttui savua. Kaikista kivointa oli maalata. Mian paita oli mulla päällä. Napapaita. Me ostettiin karkkia, sitte lopuksi ostettiin Miallekin. Se oli semmoista lakua, jossa ei oo täytettä ollenkaan, se on kaikista hyvintä lakua.

Svalde eld

Laura Sariola 4,4 år Vasa, Finland

Mannen svalde på riktigt eld.... De hällde vatten, blev till rök. Det roligaste var att måla. Jag hade Mias blus på mig En navelblus. Vi köpte godis, och sen köpte vi också åt Mia. Det var lakrits som inte är fylld med någonting alls, det är den bästa lakritsen.

Barnepludren på fem sprog *Suzanne Albertsen, Danmark*

■ ■ ■ Situationen var både anderledes og spændende!
■ ■ ■ Det at skulle rejse så langt og så længe og skulle være så meget sammen, vil altid være noget helt specielt... På hotellet følte børnene sig straks hjemme. De udforskede deres midlertidige "hjem", og udvekslede erfaringer i baren.

Den første morgen sydede af spænding! De mange børn havde svært ved at vente på at de voksne skulle få tygget af, så konferencen kunne begynde. Dog fandt børnene det morsomt med hotellets store morgen-buffet, hvor de selv kunne vimse frem og tilbage og forsyne sig.

Desuden kunne børnene gøre det som jo egentlig havde bragt dem til konferencen, nemlig sagotere - fortelle historier som straks blev skrevet ned. Det hele understreget af den markedsagtige stemning, med den evindelige barnepludren på fem sprog.

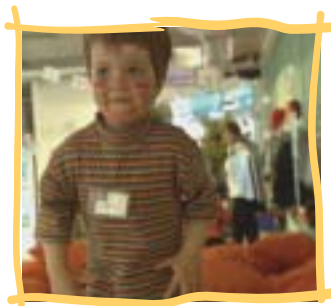
Midt i aktiviteterne på hotellet, skete der pludselig noget pudsigt! Midt i Sagohallen mødte vi vores norske pennevenner fra Bergen. Pludselig stod Marcus, Maria og Vilde foran os, og var ikke mere "bare" navne i et brev, men jævnaldrende børn, som vi fremover vil tænke på, kigge efter og hæfte os ved, når vi fremover får brev fra Bergen! Desværre nåede vi ikke at være sammen med dem på "tomandshånd". Dertil havde vi alt for travlt, og programmet var stramt!

Boderne i Sagohallen, samt køerne foran hver enkelt aktivitet, kunne også være anledning til nye bekendtskaber, men blev det dog sjældent. I løbet af de fire dage konferencen

varede, havde børnene mulighed for at lege på hotellet, i Sagohallen, på vanddiscoet og den sidste dag på studiebesøget. Men der var hele tiden mange mennesker omkring dem og skete en masse spændende som de ville følge med i, og det var let at til slutte sig de børn man på forhånd kendte.

Jeg tror at en af grundene til at børnene ikke blandede sig på tværs af landegrænser, var at de langsomt "arbejdede sig udad". Først skulle de vænne sig til at være så længe sammen med dem de kendte i forvejen, nemlig pædagoger og de andre børn fra deres institution. Da de så havde afklaret det forhold, var de klar til at vende blikket mod de andre børn fra samme land, som de aldrig havde mødt. At de ikke tog det sidste skridt og også begyndte at lege med børn fra de andre lande, tror jeg udelukkende var et tidsspørgsmål. Hvert skridt tog tid, og de nåede det simpelthen ikke på fire dage.

Når de børn som kendte hinanden skulle snakke med andre, var det med børnene fra samme land, som de ikke kendte i forvejen, men som de jo rent sprogligt havde et fællesskab med. De trak sig hurtigt, hvis der kom børn fra de andre lande, selvom de jo ellers alle deltog med et fælles udgangs punkt.

”Jungelen”

Karin Stø Bergen, Norge

De norske barna hadde umiddelbart døpt det store rommet med restaurant og foajé for ”jungelen”, og en av guttene hadde prøvd vannet og blitt våt med en gang han kom inn, noe de snakket om hele den første dagen. ”Jungelen” var slik at barna følte seg hjemme med en gang. De våget seg stadig lengre og lengre unna foreldrene og til slutt løp de fritt.

Hoppe i trampolinen

Markus 6 år, Norge

Jeg synes det var gøy å hoppe i trampolinen og spille trommer så fingrene nesten knakk. Og å male seg på armen. Det var gøy å kjøre buss, buss, buss. Det var kjedelig og irriterende at noen jenter kom og malte på meg uten at jeg hadde lyst. Det var veldig fint å være i skogen der. Jeg synes det var gøy å male.

Hoppe på trampoline

Maria 4,5 år, Norge

Det var gøy å hoppe på trampoline. Det var gøy å treffe barn fra andre land. Kalevala var gøy. Det var

gøy å fortelle historier. Det var gøy å spise kylling på benken og jeg fant en stol å sitte på. Det var gøy at bussen humpet sånn.

Det var gøyt i Sverige

Torbjörn 5 år, Norge

Det var gøyt i Sverige. Og også når vi svømte. Jeg spiste mange egg der. Det var ikke gøyt når de andre lo når jeg falt i vannet. Lise lo av meg når jeg klarte å svømme. Jeg kunne stå helt på bunnen, sant da ble du kjempesglad? Det var gøyt når jeg laget hus og laget film.

Bade i vanndiscoen

Vilde 6 år, Norge

Jeg synes det var gøyest å bade i vanndiscoen. Det gøyeste var å male, hoppe på trampoline og spille teater. Jeg synes det var gøy å spise gotteri. Vi skulle bodd der lenger. Det var gøy å spise frokost og middag. Det var litt gøy å besøke Trollskogen. Det var gøy og hoppe fra ribbeveggen til mattene.

BARNEN TALADE ETT ANNAT SPRÅK

Lapset puhuivat toista maata

Ett av målen för konferensen var att nordiska barn som berättade sagor och brevväxlade med varandra skulle få möjlighet att träffas på riktigt. Vad som hände då barnen möttes får vi här höra av dem själva och av vuxna som följt upp händelserna.

Toista maata

Laura Sariola 4 v. 4 kk, Vaasa, Suomi

Lapset puhuivat jotakin toista maata. Toisia oli enemmän, niitä tukholmalaisia, suomalaisia oli vähemmän.

Kirjeenvaihtokaverit tapaavat

Kaksi 6 v. tyttöä Kotka, Suomi

Me ollaan juteltu niitten (kirjekavereiden) kaa, mut ei me olla leikitty niitten kaa. Ne oli ruotsalaisii. Ne puhu ruotsii. Meille tulkkas yks semmonen täti. Ne ei keksiny mitää niin ku myökään ei. Se tyttö osas puhuu vähä suomee, ja me käteltiin, mie ja se tyttö.

Något annat land

Laura Sariola 4,4 år Vasa, Finland

Barnen talade något annat land. Endel fanns det mera av, de där stockholmarna, finnar fanns det mindre av.

Brevvännerna stäffas

Två flickor, 6 år Kotka, Finland

Vi har pratat med dem (brevvännerna), men vi har inte lekt med dem. De var svenskar. De talade svenska. En tant tolkade åt oss. De hittade inte på någonting, inte vi heller. Den där flickan kunde tala lite finska och vi tog i hand, jag och den där flickan.

My

Frida Olsson 5 år, Upplands Väsby, Sverige

Det var en gång en gumma som hette Lisabeth. Hon hade inget barn. Så födde hon ett barn. Hon ville gifta sig. Så gifte hon sig med en kille som hette Härnet. Alla som ville fick komma hem till dom. Sagoträd var så stort som Frida å Jonatans hus.

En gulli-bulli mand

Christoffer Trab 8 år, Vangebovej Holte, Danmark

Der var engang en gulli-bulli mand. Han boede i sit stribede hus. Han havde det godt fordi han selv måtte bestemme hvad han ville lave, og sådan noget. Han ville gå en tur i parken og se på dyr. Han klædte sig på. Men da han så ud af vinduet, kom der gulerodsflø og der kom vaffel-tankser. Men han var ligeglad. Han ville i parken uanset hvad. Han tog sin jakke og gik ud. Men det skulle han aldrig have gjort! Fordi direkte da han trådte ud af døren blev han skudt.

Men så kom hans skytsengel ned, og oplevede ham igen, fordi han skulle klare dem allesammen, og

redde hans land. Og hans skytsengel gav ham nogle våben. De våben var: styrke og god hjerne, og hurtighed, og meget højt hop. Så gik han ud i krigen. Han gik lige hen til gulli-bulli hitlers gulli-bulli soldater og slog dem ihjel, men der var mange endnu. Han tog en agurk-bazooka og skød en citron efter en af jeepisene. Han ramte jeepisene. Hitler-gulli-bulli sendte sine bedste tropper ud for at slå gulli-bulli manden ihjel. Men gulli-bulli manden slog dem allesammen så de skulle på hospitalet. Men så brændte han hospitalet af! Så døde de allesammen. Men Hitler-gulli-bulli blev meget meget sur. Han gik lige hen til gulli-bulli manden for at slå ham ihjel. Men så slog gulli-bulli manden Hitler-gulli-bulli ihjel. Det troede han. Men Hitler-gulli-bulli var ikke død for kniver havde ramt imellem maven og armen, så han var kun besvimet. Men alle soldaterne var så bange for gulli-bulli manden at de flygtede. Og så blev der fest fordi at gulli-manden havde reddet deres by. For alle de onde gulli-bulli mennesker. Men Hitler-gulli-bulli var ikke bange. Men den tapre gulli-bulli slog Hitler-gulli-bulli ihjel. SLUT. Jeg håber at vi aldrig får krig i Danmark .

Vesipisaran matka

Minna Tervonen, Teppanan koulu 2 B, Kajaani,
Suomi

Olipa kerran pieni vesipisara, joka päätti lähteä sadepilvestä alas maahan leijaillemaan.

Ensimmäiseksi se tipahti puun lehdelle ja ratsasti sillä kauan. Seuraavaksi se hyppäsi mehiläisen selkään, ja kun mehiläinen meni kukista mettä keräämään, pieni vesipisara hyppäsi poimulehden lehdelle ja nukahti heti. Päivä oli ollut pienelle vesipisaralle hauska mutta myös rankka.

Nukkuessaan se uneksi kauniista niitystä, jossa olisi paljon kukkia. Sen pituinen se.

Svona rigning

Jón Sigurdsson 3,5 ára, Ísland

Þetta er þoka og svona rigning. Það var katt að labba í henni og þá fauk hann.

Vattendroppens resa

Minna Tervonen, Teppana skola 2 B, Kajana,
Finland

Det var en gång en liten vattendroppe som beslöt att segla ner från regnmolnet mot jorden. Först föll den på ett blad och där red den länge. Sen hoppade den på ryggen på ett bi och då biet flög för att skaffa honung hoppade den ner på daggkåpans blad och somnade genast. Det hade varit en rolig men jobbig dag för vattendroppen. Då den sov drömde den om en vacker äng där det fanns många blommor. Snip snap snut, så var sagan slut.

Sánn regn

Jón Sigurdsson 3,5 ár, Ísland

Þetta er tåke og sánn regn. Det var en kat som gik i den og da bláste han vekk.

Pétur Pan

Árni Vilhjálmsson 4 ára, Ísland

Einu sinni var strákur sem hét Pétur Pan. Hann var alltaf að leika sér við mömmu sinn og pabba. Hann þurfti að læra heima fyrir skólann. Þegar hann var búinn að því þurfti hann að fara að borða. Það var hamborgari í matinn alveg eins og hamborgarinn hérna í Svíþjóð. Pétur Pan var alltaf að apa eftir öðrum og svo hitti hann stóran vin sinn og hann var ljón.

Peter Pan

Árni Vilhjálmsson 4 ár, Island

Der var en gang en fyr som hed Peter Pan. Han legede ofte sammen med mor og far. Han skulle lave lektier. Efter at have færdiggjort sine lektier skulle han spise. De skulle spise hamburger lige som de hamburgers de laver her i Sverige. Peter Pan prøvede altid at ligne efter andre og så mødte han en ven som var meget stor. Det var en løve.

Max

Thomas 6,4 år Virum, Danmark

Der var en gang en Max. Han havde en fed numer og så havde han en kone der havde en fed numer. Og Max's kone havde 3 kopatter. Og hun havde også en hund, der var stor og fed og den havde en fed dillermænd. Og hans dillermænd var ligeså stor som et værelse. Og så gik Max og Maria ud af huset og kyssede hinanden og bollede og de blev gift. Og så var det at de fik børn. Og så var det at der boede en trolde i nærheden og Max gik over broen og så var det at trolde sagde: "Hvem er det der tramper på min bro?" Og Max var ligeså tyk som tampo-bryderne, de er jo rigtig fede, så var det at Max slog trolde med sin mave og så døde trolde. Og Maria gav ham et stort smækkys og de levede lykkeligt til deres dages ende. Så er det slut.

En liten flicka

Felicia 6 år, Sverige

Det var en liten flicka. Hon var ute och gick. Hon var ett litet skelett, och fjärilarna och fåglarna kvittrade ute. Skelettet blev jag rädd för för det var större än mig. Och skatter som jag hittade låg brevid skelettet, och den fick jag tag i. Och jag ville ha skattar i mina händer, och när jag såg skattar, då så tag jag en guld sten.

Och sen när jag gick hem med skatter, så sa jag till mamma att jag tar med alla guldade silverstenarna med hem till mig. Och skelettet som jag hade målat tog jag med mig, guldets som jag hade hittat och pargarna. Sen tog jag med mig ringen till min skola i en vagn och fröken och alla skolbarn hade tat sin klubba.

Politiet

Mikkel 3,4, Børnehaven Diamantvej, Hårlev, Danmark

Om morgenen var der politiet. Så kom ambulancen efter politiet. Så kom bilerne og kører for stærkt. Og så var der engang der kørte to soldater for stærkt. Så kom der bare en brandbil, og en til brandbil og en til brandbil - to store brandbiler, der sagde Babu. Så er der bare soldater, der går ud og arbejder. Og så slæde de sig på hovedet og hernede (viser ved sin fod). Så er der ikke mer. Så er der kun en ting til. Og så var der en med en høj stige udenfor en brandbil. Så er der 1-2-3 slut. Så er der Peter Edderkop, der kravlede op ad stigen.

Daniel 3,5 år, Minde barnehage, Bergen, Norge

Et helt skjelett så hade en svart hatt på seg. Det var en trollmannhatt. Så tryllet han fram en gitar. Han tryllet frem et menneske og en racerbil så var en adidasbil. Og så kom det en politi og arresterte de inni en varebil. 2 politier. De pakket de inni en vareeske og sendte de på kontoret, og hev begge to i bosset. Snipp, snapp, snute.

Et jern

Torbjörn 5 år, Bergen, Norge

Når vi var på her i går fant vi et jern. Først fant Lise det, så fant jeg det. Så grinte eg for dåkker gikk ifra meg. Så kom du (mamma) tilbake til meg for vi skulle på middagen. Så gjemte jeg jernet, det det var forskjellige farger, det var bare grønt, det var jernet som hade forskjellige farger.

Noen fiska

Håvard 5 år og Jørgen 5 år, Norge

Det var en gang noen fiska som svømte og rømte. Dem rømte til ei hula. Der blei dem spist opp av en hai. Så kom en fiskebåt og tok haien, og så kom en båt å så drepte den. Det var en som så ut som ei sag. Det var en sverdfisk. Så kom et bombefly og slapp ei bombe ned i have på sverdfisken. Og så blei hula knust. Så kom ei shjøn tok flyet og børte opp flyet. Så slapp ho det ned. Og da sa det et svært plask. Så dnikna menneskan og en klarte seg før at han hadde ordningsvest under stolen. Så svømte han til han og så gikk han hjem.

Og så tok han på seg ei trøye så var det en tegneblyant som levde og tegna på han ei nødfarge. Så kom det en endervanersbåt, og da styrta blyanten. Da døde han. Så kom de andre. Så kom sykepenna med pennsykebil. Så la sykepenna de andra pennan på tralla. Så kjørte de til sykehuset. Ser kom et jagerfly og jaga alle bort fra himmelen. Og så kom en mini-jet og slapp ei bombe på jagerflyet. Så kom det femti jagerfly. Så krøsjå minijet 68 og så styrta den. Snipp snapp snute så var eventyret ute.

Hagamúsafjölskyldan

Gunnar Kristinn Jónsson 3,7 ára,
Hallormsstaður, Ísland

Einu sinni var lítil hagamús, hún átti heima í holu. Þar áttu líka heima hagamúsabörn. Hvað hétu þau nú? Þau hétu Einar litli hagamús, Óli bróðirinn en systirin var ekki fædd.

Allt í einu kviknaði í holunni þegar mamman var að elda. Þau urðu að grafa nýja holu. Moka, moka, moka...

Svo voru þau búin að að búa til nýja holu og þau urðu að fá sér nýja eldavél líka. Þá urðu þau glöð.

Smámusefamilien

Gunnar Kristinn Jónsson 3,7 ár, Hallormsstaður,
Ísland

Engang var en småmus, hun bodde i et hull. Der bodde også småmusebarn. Hva het de for noget? De het lille småmus Einar, Ole var broren men søsteren var ikke født enda.

Plutselig ble det brann i hullet da moren kokte maten. De måtte grave et nytt hull. Grave, grave, grave...

Så var de ferdige med å lage et nytt hull og de måtte også kjøpe en ny kokemaskine. Da ble de veldig glade.

Simon spiller fodbold

Simon, Michael og Morten, Børnehaveklassen A, Gørding skole, Danmark

Simon spiller fodbold. Michael han står i mål. Morten scorer. Simon henter bolden. Michael han spænder ben for Simon og så bliver der straffe. Straffesparket bliver godt. Simon scorer et godt mål og han scorer ved straffesparket. Og Simon han spænder ben for Michael og så bliver der straffe to gange. Morten var lige ved at score men så tog Michael bolden. Nu er der halvleg og vi alle sammen går ud af banen. Og så er fodboldkampen færdig. Og så i morgen skal vi spille igen - en rigtig kamp.

En pojke började skolan

Elin Ringholm, Förskolan Visselpipan, Sverige

Det var en gång en pojke som hade börjat skolan just idag. Första dan i skolan följde alltid mamman med. Man börjar när man är 6 år. Sen blev han 7 år. Sen blev han 8 år. Sen blev han 9 år. Och sen blev han 10 år. Han fyller hela tiden. Sen blev han 11 år. Sen blev han 12 år. Han kunde bara bli 12 år, sen kunde han inte fylla mer. Sen hade det varit vinter så många dagar och då blev det sommar och han kunde fylla mera. Han hade bara drömt. Han var fortfarande 6 år.

En bajsig saga

*Anton Edvardsson 4 år Karneolgatans förskola
Göteborg, Sverige*

Det var en gång en toalett. Nån pruttade, så prutta toaletten själv. Så prutta en människa också. Så kom det en fis och så kom en bajs. Så prutta fisen och så bajsen själv.

VUXNA BLIR LYHÖRDA FÖR BARNENS TANKAR

Aikuisten kuulo herkistyy lasten ajatuksille

Huvudmålet för Den nordiska sagofärden har varit att synliggöra barns tankar och deras kultur. För att lyckas med målet krävs det att man värdesätter det som barn gör och tar dem på allvar. Till det behövs reflekterande arbetsmetoder och en öppenhet inför nya sätt att arbeta. Barnens egen rika värld är någonting för vuxna att berika sina erfarenheter med. Tack vare sagofärdsprojektet har pedagogerna fått nya infallsvinklar i sitt arbete. Sagoteringen fungerar som en metod att skapa samhörighet inom barndagvården och i skolan, liksom på andra institutioner där barn och vuxna möts.

Sagoteringsmetoden gör det möjligt för den vuxne att koncentrera sig på det enskilda barnets eller den lilla barngruppens tankar. De vuxnas öron öppnas för barnen på ett nytt sätt.

Satumaista

Anja Hautala äiti Kokkolasta, Suomi

Idea sinänsä on jo satumainen. Se, että lasten satukerrontaa kirjataan ylös, osoittaa, että me aikuiset pidämme lapsia myös ”ihmisinä”, jotka pitää ottaa vakavasti huomioon ajatuksiin ja tapoihin. Ja lapsen luovuuden annetaan elää ja toteutua.

Aikuiset ovat projektin aikana oppineet kuulemaan lasta ja alkaneet näin nähdä lasten maailmaa aivan uusin silmin. Tämä on lisännyt lasten syvempää tuntemusta ja herättänyt kiinnostuksen heidän omaa kulttuuriaan kohtaan. Lasten tarinointia kuunnellessa pääsee kerran toisensa jälkeen hämmentelemään sitä mielikuvituksen rikkautta ja luovuuden voimaa, mikä jo pienissä lapsissa virtaa.

Sagolikt

Anja Hautala mamma från Nykarleby, Finland

Idén är sagolikt! När vi skriver upp barnens sagor innebär det samtidigt, att vi betraktar barnen som människor att ta på allvar, med alla deras tankar och uttryckssätt. Och så låter vi barnens kreativitet komma till uttryck.

Under projektets gång har de vuxna lärt sig att lyssna på barnen och fått en ny syn på barnens värld, vilket har ökat förståelsen för barnens egen kultur. När man lyssnar på barnens berättelser blir man gång på gång förvånad över den livliga fantasi och skaparkraft som finns hos små barn.

Mielikuvitusta! *Äiti Kotkasta, Suomi*

Ihme miten paljon lapselta tulee sitä tietoa... sieltä tulee vaan, kun kirjoittaa. Mielikuvitus on niin runsas!

Aikuinen pysähtyy kuuntelemaan *Brita Ruutiainen Vaasa, Suomi*

Joka päivä eri tilanteissa aikuinen pysähtyy kuuntelemaan lasta ja hänen ajatuksiaan. Tämä on satujen tekemisen myötä tullut jotenkin heremmäksi. Kun aikuiset ovat oppineet kertomis- ja kirjaamistilanteiden myötä tuntemaan paremmin lapsia omina yksilöinä omine erityisine ajatuksineen ja kiinnostuksenkohteineen, on kasvanut myös mielenkiinto tietää lisää. Kun on annettu lapselle aikaa kertoa, kertoa ja kertoa, on vähitellen muodostunut entistä parempi kuva siitä, miten monista asioista tämäkin lapsi tietää noin paljon. Monista asioista ja ilmiöistä lapset tietävät enemmän kuin me. Lapsen oppimisen arviointi helpottuu.

Pienillä syntyy helposti pienryhmässä ei niinkään yhteis-satu, vaan monta erillistä satua samanaikaisesti. Ei ole aluksi helppoa pelata yhteen muiden kertojien kanssa. Vähitellen kyky puhalttaa ryhmässä yhteen hiileen kasvaa. Taito kuunnella toisia paranee.

Lapsille vierailu ruotsalaiseen päiväkotiiin toi uutta ulottuvuutta Satukeikkaan. Vaikka innostus satuiluun on ollut koko ajan mahtava, tuli nyt konkreettinen kokemus ystäväistä, joille sadut ovat menneet. Päivä toi uudenlaista innostusta

Fantasifullt! *Mor från Kotka, Finland*

Märkvärdigt så mycket kunskap barnet besitter Den bara väller fram, medan man skriver. Så mycket fantasi det finns!

Vuxna lyssnar *Brita Ruutiainen Vasa, Finland*

Varje dag vid flera tillfällen stannar den vuxne upp för att lyssna på barnet och barnets tankar. Sagoteringen har gjort de vuxna mer lyhörda för barnen. Tack vare barnens berättande och upptecknandet av deras sagor har de vuxna blivit intresserade av att veta mera om barnen som individuella personligheter med egna tankar och intressen. Då barnen gets tid att verkligen berätta, har de vuxna efterhand fått en mera detaljerad bild av vad allt vart och ett av barnen känner till. Det finns många företeelser som barnen känner bättre till än vi vuxna. Det har också blivit enklare för oss vuxna att bedöma vad ett barn lärt sig.

De små barnen skapar i sina smågrupper, inte en gemensam saga, utan för det mesta små sagor, som blir till samtidigt. Det är inte så lätt att genast kunna foga ihop sin egen berättelse med andras sagor. Men med tiden utvecklas barnens skicklighet. De blir också bättre på att lyssna på varandra.

Barnen fick nya erfarenheter vid sitt besök på det svenska daghemmet. Deras intresse för att berätta hade hela tiden varit stort, men nu fick barnen träffa de vänner som tagit emot deras berättelser per post. Dagen gav ett större djup åt

satujen lähettelyyn nyt, kun oli mielikuva lapsista ja muistot yhteisestä päivästä.

Satukeikan myötä lapset ovat myös entistä enemmän kiinnittäneet huomiotaan kieleen. He ovat konkreettisesti saaneet huomata puhutun ja kirjoitetun kielen eron sekä päässeet tutustumaan erilaisiin murteisiin ja jopa eri pohjoismaisiin kieliin. Kiinnostus kirjoittamista ja lukemista kohtaan on spontaanisti kasvanut. Kerran eräs kolmevuotias päätti kantaa kortensa kekoon ja kehotti hoitajaansa kertomaan sadun. Lapsi itse ryhtyi kynän ja paperin kanssa kirjaamaan aikuisen kerrontaa. Syntyi leikkikirjoitusta, joka on lasten ensimmäinen ja ehkä tärkein kirjallinen tuote. Leikki, leikkikirjoitus ja leikkilukeminen ovat lapsen ominta toimintaa.

Satukeikan laajeneminen Pohjoismaihin on tuonut uusia kokemuksia ja elämyksiä myös lapsille. Heidän käsityksensä ja kuvansa maailmasta on avartunut pohjoismaalaisten kirjeystävien myötä. Konferensseissa lapset ovat saaneet viettää aikaa vertaistensa joukossa, ja etenkin päiväkotivierailuilla on ollut mahdollisuus tutustua lähemmin omiin satukirjeystäviin ja uusiinkin lapsiin. Tilaisuus on ollut hyvä myös uusien kirjeenvaihtosopimuksien solmimiseen. Yhteisellä kokemuksella on ollut suotuisa vaikutus myös lasten välisiin suhteisiin omassa päiväkodissa ja ryhmässä.

brevväxlingen när barnen framöver visste vem de korresponderade med. Sagofärden har även fört med sig, att barnen blivit mera medvetna om språket. De har konkret fått erfara skillnaden mellan tal och skrift. De har bekantat sig med olika dialekter och till och med olika nordiska språk. Intresset för att skriva och läsa har tilltagit spontant. En gång ville en liten treåring dra sitt strå till stacken. Hon bad fröken berätta en saga. Flickan tog penna och papper och skrev ner berättelsen. Hon skrev på lek, vilket är barnets första och kanske viktigaste litterära verksamhet. Att leka - att exempelvis skriva på lek - är barnets genuina verksamhet.

Då Sagofärden utsträcktes till hela Norden fick barnen nya upplevelser och erfarenheter. Tack vare de nordiska brevvännerna vidgades deras världsbild. På konferenserna har barnen kunnat umgås med jämnåriga. Vid daghemsbesöken har de haft möjligheter att bli närmare bekanta med sina sagobrevvännerna och med andra barn. Dagem och skolor har kunnat knyta nya brevkontakter. Dessa erfarenheter har även haft gynnsam verkan på barnens relationer inom de egna daghemsgrupperna.

MINNEN OCH REFLEKTIONER

Muistoja ja pohdintoja

Fascinert av barna

Karin Stø Bergen, Norge

 Selv ble jeg helt fascinert av barna som stod og malte ved staffeliene. Noen stod og tenkte og kikket lenge for hver gang de malte, mens andre malte raskt og bestemt. Det minnet om ulike fortellinger som ble til. Når noen kommenterte bildene kunne barna få ny inspirasjon og gå og endre bildet, og gjøre klart et nytt motiv.

De voksne var også aktivt med på flere av aktivitetene. De hjalp til med å kle barna ut, ble med på putekrig på madrassen, ble massert, spilte instrumenter. Ellers fulgte de barna rundt i hallen og så på når de tegnet og malte og ble frisert. Fortellerteltet var nesten alltid fullt.

Den mest fysiske aktiviteten hvor barna kanskje lettest fikk kontakt med barn de ikke kjente, var på madrassen med puter og slanger, og også ute i "jungelen": spesielt rundt den lille fiskedammen. Kontakten var ofte mer fysisk enn verbal. Barna stod eller satt ved siden av hverandre, kikket på hverandre og smilte eller begynte å løpe bortover gulvet sammen. Når barna var i sin egen barnegruppe var de ikke så interessert i å bli kjent med barn fra andre land, det var mer kontaktsøking når barna var hver for seg og gjerne uten foreldre.

De norske barna med foreldre og pedagoger besøkte Troll-

skogen barnehage. Barna fikk her en større mulighet til å ta kontakt med andre enn på konferansen. Det var enklere å gjøre noe sammen, selv om de fleste norske barna lekte for seg de første par timene. De norske foreldrene satte seg imidlertid sammen med de svenske barna og begynte å tegne og klippe ved et bord. Etter hvert kom noen norske barn, og noen av dem spurte de voksne om hva de svenske barna het, hvor gamle de var osv.

Senere ble det holdt en samlingsstund hvor svenskene sang sanger for de norske og hvor de norske spontant sang den norske versjonen. Etter at de norske sang "Lille Petter Edderkopp", ville en av de svenske jentene at de norske skulle synges alle deres svenske sanger på norsk, og ble skuffet da de norske ikke kunne alle sangene. Dette var tydelig spennende.

Jeg er overbevist om at reisen og oppholdet i Upplands Väsby har gjort et mektig inntrykk hos barna som var med. En av de norske guttene spurte meg bl.a. om også jeg syntes at Sverige var det fineste landet. Det var denne gutten overbevist om.

Mødet med de øvrige nordiske børn

Pædagog fra København, Danmark

 Der er ingen tvivl om, at netop mødet med de øvrige nordiske børn har haft betydning for vores børns opfattelse af omgivelserne. Deres forståelse og begreber for det nordiske vil være plantet i deres bevidsthed. Kun fremtiden vil vise om de nu også husker, at de var en lille del af et større nordisk værk.

Spørgsmål

Suzanne Albertsen, Danmark

■ ■ Både i løbet af konferencen og efter vi kom hjem, ■ ■ har vi snakket om de spørgsmål vi stillede os selv før afrejse. De børn der kendte hinanden i forvejen men ikke nødvendigvis leger så meget sammen, fandt pludselig hinanden, ved at have noget nyt, anderledes og spændende at være sammen om. Faktisk har disse venskaber "overlevet" efter hjemkomsten, og rejsen har skabt nye venskaber. Det giver altid noget specielt at have en "fælles fortid", og have haft nogle oplevelser sammen.

Vi holder os til dem vi kender

Cathrines mor Mette Maribo, Danmark

■ ■ Egentlig er det jo ikke så underligt at børnene kun ■ ■ taler med dem som de kender i forvejen. De ser jo på os voksne, spejler sig i dem og tager ved lære. Vi holder os til dem vi kender, og det samme gør børnene.

Svært at opsøge andre børn

Pædagog fra København, Danmark

■ ■ Det kan være svært, at få børnene til at opsøge ■ ■ andre børn og etablere kontakter når forældrene ikke alle var indstillet på, når det kom til stykket, at støtte børnenes kontakter, ved selv at skabe kontakt til børnenes forældre. Det var et arbejde der burde vægtes højere. En katalysator til disse kontakter kunne være pædagogen som rejste med. Men netop pædagogen var optaget af andre møder.

Barn tar kontakt

Anne-Lene & Martin Janner Upplands Väsby, Sverige

■ ■ Fantastiskt roligt att se hur barn tar kontakt och lär ■ ■ känna varandra trots att de knappt har ett gemensamt språk. Vår Cattis och Sanna från Finland tyckte om varandra direkt, och man kunde se hur glada de blev varje gång de möttes under konferensen. Nu skriver de brev till varandra, med hjälp av Sannas mamma, som kan en del svenska.

Annan muistoja Upplands Väsbystä *Liisa Karlsson, Suomi*

Konferenssin aikana Anna, viisi vuotta, kävi päiväkotivierailulla Ringblommassa. Siellä hänen omalle päiväkodilleen etsittiin uusia satukirjekavereita. Päiväkoti oli iso ja siellä oli monta lapsiryhmää. Humlan (= mehiläinen) -ryhmän aikuiset innostuivat kirjeenvaihdosta välittömästi. Anna meni tervehtimään ryhmän lapsia. Hän sai heti leikkikavereita. Hän leikki tytön ja pojan kanssa kotinurkkauksessa. Välillä riisuuduttiin nukkumaanmenoa varten ja sitten taas pidettiin hauskaa. Annan äiti otti kuvia Humlanin lapsista, aikuisista ja päiväkodista. Päiväkodin tädit kirjoittivat sillä aikaa kirjeen osoitteineen Annan päiväkotiin vietäväksi. Anna sai viedä myös terveisiksi mehiläisen, joka oli roikkunut katossa yhdeksän vuotta katselemassa päiväkodin elämää. Se voisi kertoa Humlanin lapsista vaikka mitä.

Kun Anna palasi Suomeen, meni hän heti kertomaan terveiset Ruotsin Satukonferenssista. Hän sonnustautui parhaimpiin prinsessajuhlavaatteisiinsa ja -koruihinsa. Anna sai kertoa satukonferenssista Sohvilassa, kun kaikki lapset istuivat ruokapöydässä. Hän halusi heti näyttää valokuvia: ”Tällainen oli hotelli ja tuollaista sen sisällä oli.” Anna kysyi, kuka halusi nähdä kuvat ja kävi näyttämässä niitä kullekin erikseen. Seuraavaksi Anna esitteli Humlanin päiväkodin kuvaa. Päiväkodin johtaja Aila ehdotti, että Ruotsin päiväkotiin lähetetään kuva myös Sohvilasta. ”Sitte tulis aika iso kuva verrattuna tohon!” sanoi Matias, joka tarkasteli Humlanin matalaa rakennusta. Olihan Sohvilan talossa ainakin

Annas minnen från Upplands Väsby *Liisa Karlsson, Finland*

Anna är en nästan fem år gammal flicka. Hon hade möjlighet att delta även i den andra Nordiska Sago-konferensen. Under konferensen besökte Anna daghemmet Ringblomman. Där frågade vi efter nya brevvänner till Annas daghem Sohvila i Helsingfors. Daghemmet var stort och där var många barngrupper. De vuxna i gruppen Humlan var direkt med på noterna för brevväxlingen. Anna hälsade på barnen i gruppen och fick genast lekkamrater. Hon lekte med en pojke och en flicka i hemgruppen. Barnen klädde av sig för att gå till sängs och så skrattade de. Annas mamma tog bilder av Humlans barn och vuxna och av daghemmet. Under tiden skrev fröknarna ett brev till Annas daghem. Anna fick brevet och uppgiften att föra fram hälsningarna. Hon fick även Humlan med sig, den som i nio år hade hängt i taket och studerat livet på dagis. Den kunde berätta en massa saker om barnen på Humlan.

När Anna kommit hem till Finland, förde hon hälsningarna från sagokonferensen i Sverige till sitt eget dagis. Hon klädde upp sig i sina bästa prinsesskläder med smycken och allt. I Sohvila fick Anna berätta om sagokonferensen när alla barnen satt vid matbordet. Hon visade foton: ”Så här såg hotellet ut och så här var det inuti.” Sedan visade hon en bild av daghemmet Humlan. Fröken Aila frågade: ”Är det där daghemmet Humlan?” Anna nickade. Aila föreslog att de skulle sända en bild av Sohvila. ”Det skulle nog bli en ganska stor bild när man jämför med den här,” sade Matias då han

neljä kerrosta.

Julia katsoi kuvaa, jossa lapset istuivat kuuntelemassa satua: "Oliks siellä enemmän lapsia ku noi?" Anna vakuutti: "Oli! Ruotsista ja Japanista tai jostain."

"Oliks noi käärmeet oikeita?" ihmetteli Eelis suuria, vihereitä luikeroita hyppypaikalla. Anna vastasi: "Ei. Ne oli unileluja. Tiiäksä miten pitkiä ne oli?! Täältä ja toonne asti." Hän näytti lattialla monimetristen käärmeiden mittaa. "Siellä tuoksu aika ihmeelliseltä!" muisti Anna.

Anna jatkoi kuvien näyttämistä: "Mä oon tossa kieroin silmin. Yks juttu, ku mä oon värjäny tukan. Se haisi kauheelle." Ja avajaisista saatiin kuulla: "Yks ihminen laittoi tän tulen kieleen. Se vaan sanoi: yäk. Eikä se polttanu. Tulta ei kannata syödä."

Konsta nauroi: "Kato vähän ku noi ruiskuttelee vesipyssyillä." Ensimmäisessä Satukonferenssissa oli teemana tuli. Se tuotiin Vaasasta Ruotsiin, jossa lapset sammuttivat tulen vesipyssyillä. Upplands Väsbyhyn toivat kaikki lapset mukanaan vettä omasta maastaan, sillä se oli Satukonferenssin aihe sinä vuonna. Anna puolestaan muisteli islantilaista veden muokkaamaa kiveä, jonka sai konferenssissa: "Sit oli yks sagokivi. Mä odotin ja odotin, et tulis satu, mutta ei tullu mitään päähän."

Aila-aikuinen kysyi: "Mikä oli kivinta?" Anna oli kotona jo kertonut, että vesidisko ja pomppupaikka isoine tyynyneen ja trampoliineineen oli hauskinda. Anna vastasi Ailalle kysymyksellä: "Tieksä miks ne pomput ja pomppulinnat oli siellä?... Ja tässä on vesidisko. Yhellä oli vaatteet ja se hyppäs veteen ne päällä!"

betraktade den låga byggnad, där Humlan finns. Sohvila finns i ett hus med fyra våningar. Julia tittade på bilden, där barnen sitter i ring och lyssnar på en saga: "Fanns där ännu mera barn än de här?" Anna bekräftade: "Jo! Från Sverige och Japan och någon annanstans."

Eelis förundrade sig över de gröna och långa varelserna som syntes vid hoppställningen: "Var de där ormarna riktiga?" Anna svarade: "Nej, de var godnattdjur. Vet du hur långa de var? Häärifrån ... och ända dit." Hon visade på golvet längden på en många meter lång orm. "Det luktade ganska underligt där", mindes hon.

Anna fortsatte att visa bilder: "Där tittar jag med ögonen i kors. Här har jag färgat mitt hår. Det luktade hemskt". Och om öppningen av konferensen berättade hon: "En människa satt den här elden på tungan. Han sa bara yäk. Och det brände inte alls. Det lönar sig inte att äta eld." Konsta skrattade: "Titta där hur de sprutar med vattenpistoler." Elden var temat för den första sagokonferensen. Och en eld förde sedan från Vasa till Sverige, där barnen släckte den med vattenpistoler. Temat för den andra konferensen var vatten och alla barn hämtade med sig en liten flaska vatten från sitt eget land. Anna berättade om den isländska stenen som hade formats av vatten och som hon fick på konferensen: "Och så var det en sagosten. Jag väntade och väntade att det skulle komma en saga, men jag kom inte på en enda."

"Vad var roligast?, frågade Aila. Anna svarade: "Vet du varför de där hoppställningarna fanns där? ... Och här är vattendiskot. En hade kläder på sig och hon hoppade i vattnet med kläderna på."

Valokuvia oli monta. Sohvilan lapset halusivat nähdä ne kaikki. Kuului: ”Mä haluan nähä!” ja ”Näytä!”, ”NÄYTÄ!”, ja lapset kyselivät kuvista. Välillä Anna hermostui: ”Ne jotka huutaa, menee takaisin pois. Kohta näette. Yks kerralla saa nähdä.” Anna esitteli myös mehiläisen, jota lapset halusivat silittää ja helliä. Annakin oli kotona ihastunut mehiläiseen ja sen kanssa leikkimiseen niin, että oli tehnyt itselleen oman.

Kaksi kuukautta myöhemmin oli Lasten Satulehti 1/1998 ilmestynyt. Viimeisellä aukeamalla oli kuvia ja kirjoituksia Satukonferenssista Upplands Väsbyistä. Äiti otti lehden esiin ja pyysi Annaa kertomaan sadun Satukonferenssista. Tyttö katseli Satulehden konferenssisivuja ja kertoi seuraavan tarinan: ”Olipa kerran pieni, pieni, pieni sagokonferanssi, missä oli paljon lapsia hopsaamassa hyvien tynnyjen päällä. Ja kanssa siellä sagokonferanssissa oli aika paljon tynnyjä ja käärmeitä. Ja kanssa siellä oli paljon kirjastoita. Siellä oli kanssa kirjoja. Oli hyviä aikoja. Oli kivaa olla taas. Siellä oli moniluisia kirjaimia ja punaisia nappeja ja vihreitä nappeja. Ja kanssa siellä oli Tomas ja Anna ja äiti ja isä. Siellä oli hirveen kivaa. Siellä oli trampoliineja ja hyviä lippuja. Ja siellä me leikittiin lopussa - leikisti vaan sanoin sen - ja siellä oli kanssa kivoja julisteita. Ja kivaa siellä olikin. Siellä oli kanssa kiva uimastadion. Se oli ihan mahdollottoman kivaa ja siihen loppuun saakka, koko Ruotsin matka.”

Anna hade många fotografier. Barnen i Sohvila ville se dem alla. De ropade: ”Jag vill se!” ”Visa, visa!” och frågade om bilderna. Anna blev lite nervös: ”De som skriker måste gå bakåt. Snart ser ni. En åt gången kan titta på dem.”

Anna visade också Humlan, som barnen ville klappa och smeka. Anna hade själv blivit förtjust i Humlan och lekt med den hemma. Hon hade också gjort en humla åt sig själv.

Två månader senare kom Barnens Sagoblad 1/1998 ut. På de sista sidorna fanns det bilder och berättelser om sagokonferensen i Upplands Väsby. Annas mamma tog fram tidningen och bad Annan berätta en saga om Sagokonferensen. Flickan tittade på sagobladets konferenssidor och berättade: ”Det var en gång en liten, liten, liten sagokonferens, där många barn hoppade på fina dynor. Och det fanns också ganska många dynor och ormar på sagokonferensen. Och det fanns också många bibban. Det fanns också många böcker. Det var goda tider. Det var roligt igen. Där fanns många bokstöver och röda och gröna knappar. Och där var också Tomas och Anna och mamma och pappa. Där var alltid roligt. Där fanns trampoliner och fina flaggor. Och där lektes det till slut - på lek säger jag - och där var roliga plakat. Och där var roligt. Och där var en rolig simstadion. Och det var alldeles väldigt roligt ända till slut, hela Sverigeresan.”

Ajatuksia Satukeikasta

Riitta-Liisa Könönen, Upplands Väsby, Ruotsi

Olin todella iloinen saatuani olla mukana Pohjoismaisessa Satukeikassa perheeni sekä tyttäreni koulun kera toukokuun lopulla Upplands Väsbyssä! Satukeikan järjestäminen ja kaikki työ sen ohella ovat taatusti vaatineet innostunutta osallistumista kaikilta mukana olleilta.

On iloinen asia, että Pohjoismaat pitävät yhtä ja työskentelevät tällä lailla. Onhan meillä yhteinen historia ja tavat, jotka tosin poikkeavat riittävästi toisistaan, että tämäntapaiset tapaamiset tuntuvat kuitenkin jännittävältä.

Lapsemme ovat tärkeintä, mitä meillä on. Lapsethan antavat meille mahdollisuuden tehdä maailmasta ja Pohjoismaista paikan, jossa on hauska asua. Toivottavasti lapsistamme ei ikinä tule ikäviä aikuisia, vaan heidän lapsen mielensä pysyisi tallella elämän läpi! Me aikuisetkin saamme uuden mahdollisuuden löytää lapsen itsestämme omien lapsiemme avulla. Siksi myös on tärkeää, että Satukeikka on olemassa! Se, että voimme jakaa toisten ihmisten ja varsinkin lapsiemme ajatuksia, työtä ja elämää, on kuin ottaisi pois muutamia tarpeettomia rajoja, joita on pystytetty maailmassamme.

Mielestäni Satukeikan tulee saada elää eteenpäin tulevaisuudessa ja järjestää tapaamisia Pohjoismaitten kesken tavalla, joka on vapautettu suorittamispakosta. On tärkeää, että tapaamme ja otamme oppia lapsiemme suuresta viisaudesta. Tärkeintä on mielestäni, että lapsemme saavat olla sitä mitä ovat ja ettei heitä arvostella ja arvosteta suoritusten mukaan. Tuhannet kiitokset Satukeikasta!

Tankar kring Sagokonferensen

Riitta-Liisa Könönen, Upplands Väsby, Sverige

Jag är glad att jag fick vara med på Den nordiska sagokonferensen i Upplands Väsby tillsammans med min familj och min dotters skola. Att organisera konferensen innebar säkert mycket planering och hängivet arbete av arrangörerna.

Det känns mycket glädjande att de nordiska länderna håller samman och arbetar på detta sätt. Vi har en gemensam historia och kultur som ändå skiljer sig på många väsentliga punkter, vilket gör att det känns spännande med möten mellan olika människor i Norden.

Våra barn är det viktigaste vi har. Barnen ger oss chansen att göra världen och Norden till ett ställe som det är roligt att bo på. Mätte våra barn aldrig bli tråkiga vuxna utan behålla sitt barnasinne livet igenom. Vi vuxna har också en chans att med hjälp av våra egna barn hitta barnet och barnasinet i oss själva. Inte minst därför är det viktigt att sagokonferensen finns! Att ta del av andra människors - framför allt barns tankar - arbete och liv vid sådana här tillfällen är att avlägsna en del av de gränser som finns uppsatta litet här och var i världen.

Jag hoppas att Den nordiska sagokonferensen skall leva vidare och att det ordnas möten mellan de nordiska länderna på ett sätt som är fritt från prestigetänkande. Det viktiga är att vi möts och tar vara på våra barns stora klokhet, att våra barn får vara sådana som de är och att de inte värderas efter vad de presterar. Tusen tack för Sagokonferensen!

Nya idéer

Marita Mäkelä Jansson, Sverige

Det är fint att man ordnar för barnen. Det är dock en sak som stör mig, att så få barn kan delta. Jag har funderat och några nya idéer har jag. Konferensen kan inte växa till hur mycket som helst.

Sagopedagogerna gör det stora arbetet i vardagen då de håller på med allt annat. Därför skulle det vara bra att ordna mindre sagodagar i olika kommuner eller länsvis. Då skulle flera ha möjlighet att delta och något nytt och spännande skulle tillföras till barnomsorgen.

Uusia ajatuksia

Marita Mäkelä Jansson, Ruotsi

On suurta, että tällaista järjestetään lapsille. Jonkin verran minua kuitenkin häiritsee se, että vain muutamilla on mahdollisuus osallistua tällaiseen tapahtumaan. Päässäni on pyörinyt muutamia ideoita tulevaisuutta silmällä pitäen, koska eihän konferenssi mielestäni voi kasvaakaan kuinka suureksi tahansa.

Satupedagogit tekevät sen suuren työn siellä arkipäivässä kaiken muun ohessa. Siksi olisi hyvä, että järjestettäisiin heille ja lapsille yhteisiä satupäiviä kunta- tai läänikohtaisesti. Silloin olisi useammilla mahdollisuus osallistua ja lastenhoitoon tulisi jotain uutta ja jännittävää.

Nordisk Kulturfond til ære Turid Fadnes Barnas Hus Bergen, Norge

Det å arrangere konferanser der deltakerne er så små barn er i seg selv formidabelt! Jeg har vært nødt til å revurdere i hvilken stor grad det faktisk er mulig å sette barn i sentrum og gi dem muligheter som aktive deltakere. Trolig er det bare få land som, utenom de nordiske, ville realisere en slik idé. Det tjener Nordisk Kulturfond til ære at det her er mot til å finansiere noe slikt!

Vi har lært svært mye om hvordan dette kan gjøres, og har stadig blitt minnet på hvor lett det er for voksne å glemme barneperspektivet. For meg har det vært spennende å følge planleggingen i Upplands Väsby, der de har brukt barn som konsulenter og talerør gjennom hele forarbeidet og gjennomføringen.

Det er klart vi kan finne flere nye muligheter for at barn fra ulike land kan møtes og leke sammen. Erfaringer viser at det å ha fortellerverner i et annet nordisk land er viktig. Likeledes at barnehager kan besøke hverandre - og barn møtes i lek. Både i Vasa og i Upplands Väsby var dette tydelig. En mulighet vil være å vurdere om en større del av konferansen skal ha slike besøkelementer. Videre bør vi vurdere om det kan være mulig å nytte de lokale barnehager og foreldregrupper slik at man kan bo privat. Dette vil da gå på bekostning av tid i det store fellesskapet. Og det øker behov for organisering og transport, og man taper barnas frihet og trygghet på konferansestedet. Kanskje kan vi klare et både-og?

Med hensyn til utvikling av nordisk fellesskap og identitet - mener jeg vi har store muligheter i dette prosjektet: fortellerkontakten og brevvekslingen og det magiske møte og reisen som noen av barna kan delta i. Jeg har merket meg hvor spennende det er for barna å prøve seg på de fremmede ordene, det fremmede språket.

I lange perioder er det vennelandene som er tema i barnas samtale og lek - f.eks som det mest attråverdige reisemål når noen av barna skal på reise. Her utkonkurrerer Finland og Sverige både Mallorca og Kanariøyene som reisemål!

Jeg forestiller meg at de andre nordiske landene og de andre nordiske språkene, som disse barna har møtt i prosjektet, vil ligge i erfaringen som en hemmelighet og som i Marcel Prousts roman gjenoppstå i minnet, som når en dypper en madelainekake i te!

Jeg vil uttrykke enighet i forslaget som kom frem i Upplands Väsby: at vi i fremtiden arrangerer konferanse kun hvert annet år. Det krever så ekstremt mye å gjennomføre en slik konferanse og mye av det nordiske samarbeidet blir bundet opp. I mellomåret vil vi kunne nytte energi og finanser til å bygge kontakten mellom pedagoger, utvikle og utvide brevvennkontakten og evt. forskerkontakten.